

Neil Gaiman

Koralina

ALGORITAM

Neil Gaiman

Koralina

OceanofPDF.com

Neil Gaiman

Koralina

ALGORITAM

Zagreb 2003.
prvo izdanje

OceanofPDF.com

*Ovo sam započeo za Holly,
a dovršio za Maddy.*

OceanofPDF.com

Bajke su i više nego istinite: i to ne zato što nas uče da zmajevi postoje, nego zato što nas uče da ih je moguće pobijediti.

G. K. Chesterton

OceanofPDF.com

Koralina je otkrila vrata nedugo nakon što su se uselili u kuću.

Kuća je bila vrlo stara – imala je tavan pod krovom, podrum ispod poda u prizemlju i vani zarasli vrt pun golemog starog drveća.

Koralinina obitelj nije posjedovala cijelu kuću, jer je bila prevelika za njih. U njihovu se posjedu nalazio samo jedan njezin dio.

U staroj kući živjeli su i drugi ljudi.

Gospođica Spink i gospođica Forcible živjele su u stanu ispod Koralinina, u prizemlju. Obje su bile stare i punašne, a stan su dijelile s gomilom vremenih škotskih terijera s imenima kao što su Hamish, Andrew i Jock. Nekoć davno, gospođica Spink i gospođica Forcible bile su glumice, što je gospođica Spink priopćila Koralini čim su se upoznale.

„Vidiš, Caroline,” rekla je gospođica Spink, pogrešno izgovarajući Koralinino ime, „i ja i gospođica Forcible svojevremeno smo bile glasovite glumice. Mi smo ti, dušo, gazile daske koje život znače. Joj, ne daj Hamishu da pojede voćni kolač jer cijelu noć neće zaspati od bolova u trbuhu.”

„Koralina. Ne Caroline. Koralina”, rekla je Koralina.

U stanu iznad Koralinina, pod krovom, živio je ljudi starac krupnih brkova. Rekao je Koralini da uvježbava mišji cirkus. Nije ga htio nikome pokazati.

„Jednog dana, mala Caroline, kad ih sve uvježbam, svi će ljudi na svijetu moći gledati čudesa koja će izvoditi moj mišji cirkus. Zamolila si da ti objasnim zašto ih ne možeš odmah gledati. Jesi li me to zamolila?”

„Ne”, tiho je odgovorila Koralina. „Zamolila sam vas da me ne zovete Caroline. Ime mi je Koralina.”

„Ne mogu ti dopustiti da odmah gledaš mišji cirkus,” nastavio je starac iz potkrovlja, „jer miševi još nisu spremni i uvježbani. I još k tome ne žele svirati pjesme koje sam napisao za njih. Sve pjesme koje sam napisao za miševe imaju ritam *hum-pa-cumpa*, ali bijeli miševi žele svirati samo *ta-dam-da-dam*, baš tako. Razmišljam o tome da ih počnem hraniti različitim vrstama sireva.”

Koralina nije vjerovala da mišji cirkus stvarno postoji. Mislila je da to vjerojatno starčeva izmišljotina.

Dan nakon useljenja, Koralina se otputila u istraživački pohod.

Istraživala je vrt. Bio je velik: njegov stražnji dio zauzimalo je staro tenisko igralište, no kako nitko u kući nije igrao tenis, ograda oko igrališta bila je puna rupa, a mreža je gotovo potpuno istrunula; stari ružičnjak obilovao je zakržljanim grmovima ruža koje su bile pune ušiju; u kamenjaru nije bilo biljaka, nego samo kamenja; naišla je i na prsten gnjecavih smeđih gljiva koje su ispuštale strahovit smrad kad bi netko slučajno nagazio na njih.

U vrtu se nalazio i bunar. Onog dana kad se Koralinina obitelj doselila, gospođica Spink i gospođica Forcible znakovitim su tonom izvijestile Koralinu da je bunar jako opasan i upozorile je da ga treba izbjegavati. Koralina je smjesta krenula u potragu za bunarom, jer ga je mogla uspješno izbjegavati jedino ako najprije utvrdi gdje se nalazi.

Našla ga je tri dana kasnije, na zapuštenoj livadi pokraj teniskog igrališta, iza šumarka – niski okrugli zidić od opeke bio je gotovo posve zaklonjen visokom travom. Otvor bunara prekrivale su drvene daske da nitko ne može upasti u nj. Jedna daska imala je malu rupu u koju je Koralina cijelo poslijepodne ubacivala oblutke i žirove te odbrojavajući čekala kad će bućnuti u vodu duboko ispod površine zemlje.

Koralinino istraživanje uključivalo je i potragu za životinjama. Pronašla je jednog ježa, zmijin svlak (ali ne i zmiyu), kamen posve nalik na žabu i krastaču posve nalik na kamen.

Srela je i crnog mačka ohola držanja koji je sjedio na zidovima i panjevima, promatrajući je, ali koji bi šmugnuo svaki put kad bi mu Koralina prišla da se poigra s njim.

I tako su njezina prva dva tjedna u kući protekla u istraživanju vrta i ostatka dvorišta.

Majka je od Koraline tražila da dolazi kući na ručak i večeru; i morala se toplo odjenuti prije svakog izlaska iz kuće, jer je te godine ljeto bilo vrlo hladno; ali ipak je svaki dan išla van, u istraživanje, sve do dana kad je zbog kiše morala ostati u kući.

„Što da radim?“ pitala je Koralina.

„Pročitaj knjigu“, predložila joj je majka. „Pogledaj nešto na videu. Igraj se igračkama. Idi i gnjavi gospođicu Spink ili gospođicu Forcible, ili onog ludog starca iz potkrovlja.“

„Ne“, odbila je Koralina. „Ne radi mi se ništa od toga. Želim istraživati.“

„Što se mene tiče, možeš raditi što hoćeš,“ rekla je Koralinina majka, „sve dok ne stvaraš nered.“

Koralina je otišla do prozora i gledala kako pada kiša. Nije to bila kiša po kojoj se može ići van, nego ona druga, koja se obrušava s neba i prska na sve strane pri svakom udaru o tlo. Ta se kiša nije šalila, a trenutno je ozbiljno radila na pretvaranju vrta u blatnu, mokru kašu.

Koralina je već odgledala sve videokasete koje je imala. Nijedna igračka joj nije bila zanimljiva. Pročitala je sve svoje knjige.

Upalila je televizor. Mijenjala je programe, ali nigdje nije bilo ničega osim muškaraca u odijelima koji su govorili o zbivanjima na burzi i sportskih programa. Na kraju je ipak naišla na nešto zanimljivo: drugu polovinu prirodoznanstvene emisije o pojavi zvanoj mimikrija. Gledala je kako se životinje, ptice i kukci prerašavaju u lišće, grančice ili druge životinje kako bi izbjegli stvorenja koja im mogu nauditi. Emisija joj se jako svidjela, ali ubrzo je završila, a zamijenila ju je emisija o tvornici kolača.

Došlo je vrijeme da porazgovara s ocem.

Koralinin otac bio je kod kuće. Oboje njezinih roditelja imalo je poslove zbog kojih im je trebalo računalo, što znači da su veći dio vremena radili kod kuće, i to u zasebnim radnim sobama.

„Zdravo, Koralina“, rekao je, ne okrenuvši se, kad je ušla u sobu.

„Mmh“, rekla je Koralina. „Pada kiša.“

„Aha“, složio se njezin otac. „Lijeva kao iz kabla.“

„Ne,“ ispravila ga je Koralina, „naprosto pada. Smijem li ići van?“

„Što kaže mama?“

„Ona kaže: ‘Ne smiješ van po ovakvom vremenu, Koralina Jones’.“

„U tom slučaju, ne.“

„Ali želim dalje istraživati.”

„Onda istražuj stan”, predložio je otac. „Gle – evo ti papir i olovka. Izbroji sva vrata i prozore. Popiši sve predmete plave boje. Organiziraj ekspediciju za traženje bojlera. I ostavi me da na miru radim.”

„Smijem li ići u dnevnu sobu?” Jonesovi su u dnevnoj sobi držali skup (i neudoban) namještaj koji im je u nasljedstvo ostavila Koralinina baka. Korolini je bio zabranjen pristup u tu sobu. Zapravo, nitko nije ulazio u nju. Smatrali su da je to za sve njih najsretnije rješenje.

„Ako ne budeš stvarala nered. I ako ništa ne budeš dirala.”

Koralina se zamislila nad njegovim prijedlogom te potom uzela papir i olovku i krenula u istraživanje unutrašnjosti stana.

Otkrila je gdje stoji bojler (u kredencu u kuhinji).

Izbrojila je sve predmete plave boje (153).

Izbrojila je prozore (21).

Izbrojila je vrata (14).

Među pronađenim vratima, trinaest ih je mogla otvoriti i zatvoriti. Četrnaesta vrata, velika, rezbarena, od smeđeg drva, nalazila su se u najdaljem kutu dnevne sobe i bila su zaključana.

Upitala je majku: „Kamo vode ona vrata?”

„Nikamo, dušo.”

„Moraju nekamo voditi.”

Njezina majka odmahнула je glavom. „Vidi”, rekla je.

Protegnula je ruku uvis i skinula snop ključeva s vrha kuhinjskog dovratka. Nakon pomnog pregledavanja, odabrala je najstariji, najveći, najcrnji ključ s najvećim udjelom hrđe. Otišle su u dnevnu sobu, gdje je tim ključem otključala ona vrata.

Vrata su se širom otvorila.

Mama je bila u pravu. Vrata nisu nikamo vodila. Iza njih je počinjao zid od opeke.

„U vrijeme kad je sve ovo bilo jedna kuća,” objasnila je Koralinina majka, „ta su vrata nekamo vodila. Zazidali su ih kad su kuću razdijelili na

nekoliko stanova. S one strane zida je prazan stan koji zauzima drugu polovinu kuće. Još mu traže kupca.”

Zatvorila je vrata i snop ključeva opet spremila na vrh kuhinjskog dovratka.

„Nisi ih zaključala”, primijetila je Koralina.

Majka je slegnula ramenima. „Zašto da ih zaključavam?” uzvratila je. „Pa ne vode nikamo.”

Koralina na to nije ništa rekla.

Već se gotovo posve smračilo, ali kiša nije prestajala ljevati. Zapljuskivala je prozore, a automobilska svjetla koja su dopirala s ulice djelovala su zbog toga rasplinuto i nejasno.

Koralinin otac završio je s poslom i pripremio večeru za sve.

Koralina je bila ogorčena. „Tata,” predbacila mu je, „opet si kuhao po receptu.”

„To je varivo od poriluka i krumpira garnirano estragonom i otopljenim grojerom¹”, priznao je.

Koralina je teško uzdahnula. Potom je otišla do zamrzivača i izvadila pomfrit i minijaturnu pizzu za mikrovalnu pećnicu.

„Znaš da ne volim recepte”, prigovorila je ocu dok se njezina večera okretala u mikrovalnoj pećnici, praćena odbrojavanjem malih crvenih brojeva prema nuli.

„Kad bi htjela bar malo okusiti, možda bi ti se svidjelo”, napomenuo je, ali Koralina je odmahнула glavom.

Te je noći dugo budna ležala u krevetu. Kiša je stala i Koralina je bila na rubu sna kad je odnekuda do nje dopro nekakav šum. Uspravila se u sjedeći položaj.

Zvučao je ovako: *škriiiiiii.....*

..... iiiiip.

Koralina je ustala iz kreveta i pogledala u hodnik, no nije uočila ništa neobično. Počela je hodati niz hodnik. Iz spavaće sobe njezinih roditelja dolazilo je tiho hrkanje – od tate – i povremeno mrmljanje u snu – od mame.

Možda sam se jednostavno probudila zbog nečega što sam sanjala, pomislila je Koralina.

Uto se nešto pomaklo.

Bilo je tek neznatno vidljivije od sjene, majušni komadić noći, i pojurilo je niz mračni hodnik poput metka.

Koralina se ponadala da nije pauk. Pauci su joj bili strahovito odbojni.

Crna je prilika ušla u dnevnu sobu, pa je isto učinila i Koralina, iako ne bez bojazni.

Soba je bila u mraku. Jedino svjetlo dolazilo je s hodnika. Stojeći na pragu, Koralina je bacala golemu, izobličenu sjenu na sag u dnevnoj sobi: izgledala je kao mršava žena-div.

Baš kad se zapitala bi li bilo bolje da upali svjetlo u sobi, ugledala je kako se crna prilika polako iskrada ispod zaklona kauča. Prilika je zastala i potom nečujno jurnula preko saga prema najdaljem kutu sobe.

U tom dijelu sobe nije bilo namještaja.

Koralina je upalila svjetlo.

U kutu nije bilo ničega. Izuzmu li se stara vrata iza kojih se skrivao zid od opeke.

Iako je bila sigurna da je mama zatvorila vrata, sad su bila odškrinuta. Sasvim malo. Koralina im je prišla i pogledala. Nije bilo ničega osim zida od crvene opeke.

Koralina je zatvorila stara, drvena vrata, ugasila svjetlo i vratila se u krevet.

Sanjala je crne prilike koje su klizile tamo-amo, izbjegavajući svjetlo, dok se naposljetku nisu okupile pod svjetlom Mjeseca. Male crne prilike sitnih crvenih očiju i oštih, žućkastih zuba.

Zapjevali su:

*Maleni smo, ali brojni,
Brojni smo i vrlo mali
Bili smo tu i kad vas nije bilo,
Bit ćemo tu i kad budete pali.*

Glasovi su im bili visoki, šuštavi i pomalo plačljivi. Koralina je osjetila kako je obuzima nelagoda.

Zatim je odsanjala nekoliko reklama i nakon toga nije više ništa sanjala.

OceanofPDF.com

S ljedećeg dana nije kišilo, ali nad kuću se spustila gusta bijela magla.

„Idem u šetnju”, objavila je Koralina.

„Nemoj se previše udaljavati”, rekla joj je majka. „I toplo se obuci.”

Koralina je odjenula plavi kaput s kapuljačom, crveni šal i žute gumene čizme.

Izašla je iz kuće.

Gospođica Spink šetala je s psima. „Zdravo, Caroline”, rekla je gospođica Spink. „Groznog li vremena.”

„Da”, složila se Koralina.

„Svojevremeno sam glumila Porciju²”, nastavila je gospođica Spink. „Gospođica Forcible stalno spominje svoju Ofeliju³, ali zapravo su svi dolazili gledati moju Porciju. U ona vremena kad smo gazile daskama koje život znače.”

Gospođica Spink se tako temeljito umotala u pulovere i veste na kopčanje da je djelovala sitnije i oblije nego ikad. Podsjećala je na veliko, pahuljasto jaje. Oči su joj bile goleme iza debelih stakala naočala.

„Često su mi u garderobu slali cvijeće. *Stvarno jesu*”, rekla je.

„Tko?”

Gospođica Spink oprezno je pogledala unaokolo, prvo preko jednog, a zatim i preko drugog ramena, zureći u izmaglicu kao da se u njoj kriju znatiželjnici.

„*Muškarci*”, šapnula je. Povukla je pse uz nogu i odgegala se natrag prema kući.

Koralina je nastavila šetnju.

Prešavši tri četvrtine puta oko kuće, ugledala je gospođicu Forcible kako stoji na vratima stana koji je dijelila s gospođicom Spink.

„Jesi li vidjela gospođicu Spink, Koralina?”

Koralina joj je potvrdno odgovorila i dodala da gospođica Spink šeta s psima.

„Nadam se da se neće izgubiti; u takvim je prilikama uvijek uhvati herpes zoster⁴, znaš”, rekla je gospođica Forcible. „Po ovakvoj se magluštini mogu snaći samo istraživači.”

„Ja sam istraživačica”, istakne Koralina.

„Ma naravno da jesi, lutko”, prihvatila je gospođica Forcible. „Ipak pazi da se ne izgubiš.”

Koralina je nastavila šetati vrtom u sivoj sumaglici. Pazila je da ne izgubi kuću iz vidokruga. Nakon desetak minuta hodanja zatekla se na istom mjestu s kojeg je krenula.

Šiške su joj bile na očima, opuštene i mokre, a osjećala je da joj je vlažan i ostatak lica.

„Ahoj! Caroline!” zovnuo je ludi starac iz potkrovlja.

„O, zdravo”, rekla je Koralina.

U sumaglici je jedva uspijevala razaznati starca.

Krenuo je niz stepenice na vanjskoj strani kuće, koje su prolazile pokraj Koralininih ulaznih vrata i vodile do vrata njegova stana. Silazio je vrlo sporo. Koralina ga je čekala u dnu stepenica.

„Miševi ne vole sumaglicu”, rekao joj je. „Od nje im brkovi uvijek klону.”

„Ni ja baš ne volim sumaglicu”, priznala je Koralina.

Starac se sagnuo tako nisko da je donji dio njegovih brkova zagolicao Koralinino uho. „Miševi ti šalju poruku”, šapnuo je.

Koralina nije znala što bi mu odgovorila.

„Evo poruke: *Nemoj proći kroz ona vrata.*” Zastao je. „Znači li ti to išta?”

„Ne”, rekla je Koralina.

Starac je slegnuo ramenima. „Miševi su veliki čudaci. Često pogrešno shvaćaju stvari. Evo, tebi su pogrešno zapamtili ime. Uporno te zovu Koralina. A ne Caroline. Nijednom nisu rekli Caroline.”

S najdonje stube pokupio je bocu mlijeka i krenuo natrag u svoj stan u potkrovlju.

Koralina je ušla u stan. Mama je radila u svojoj radnoj sobi. Njezina radna soba mirisala je na cvijeće.

„Što da radim?” upitala je Koralina.

„Kad ti počinje škola?” upitala je njezina majka.

„Sljedećeg tjedna”, odgovorila je Koralina.

„Hmmh”, rekla je njezina majka. „Vjerojatno ću ti morati kupiti novu odjeću za školu. Podsjeti me da ne zaboravim, dušo”, i nastavila tipkati stvari koje su se potom pojavljivale na ekranu računala.

„Što da radim?” ponovila je Koralina.

„Nacrtaj nešto.” Majka joj je dala list papira i flomaster.

Koralina je pokušala nacrtati sumaglicu. Rezultat desetominutnog crtanja bio je prazan list papira kojem je u kutu bilo napisano

SUM GLICA A

blago vijugavim slovima. Zagundala je i papir predala majci.

„Mm. Vrlo moderno, dušo”, rekla je Koralinina majka.

Koralina se odšuljala u dnevnu sobu i pokušala otvoriti stara vrata u kutu prostorije. Bila su zaključana. Vjerojatno ih je mama opet zaključala. Slegnula je ramenima.

Otišla je u posjet ocu.

Tipkao je na računalu leđima okrenut vratima. „Odlazi”, vedro joj je dobacio kad je ušla.

„Dosadno mi je”, požalila se Koralina.

„Nauči plesati step”, predložio je, ne okrenuvši se.

Koralina je odmahнула glavom. „Zašto se nećeš igrati sa mnom?” upitala je.

„Zauzet sam”, odvratio je i potom dodao: „Radim.” Ni sad se nije okrenuo da je pogleda. „Kako bi bilo da malo odeš gnjaviti gospođicu

Spink i gospođicu Forcible?”

Koralina je obukla kaput i navukla kapuljaču te izašla iz kuće. Sišla je niz stepenice i pozvonila na vrata stana gospođice Spink i gospođice Forcible. Začula je kako škotski terijeri uz mahnito lajanje utrčavaju u predsoblje. Nakon kraćeg čekanja gospođica Spink otvorila je vrata.

„O, to si ti, Caroline”, rekla je. „Angus, Hamish, Bruce, smirite se, mili moji. To je samo Caroline. Uđi, dušo. Jesi li za šalicu čaja?”

Stan je zaudarao na sredstvo za poliranje namještaja i na pse.

„Da, molim lijepo”, uzvratila je Koralina. Gospođica Spink povelala ju je u prašan sobičak koji je nazvala salonom. Zidove su krasile crno-bijele fotografije lijepih žena i uokvireni kazališni programi. U jednom od naslonjača sjedila je gospođica Forcible i plela punom parom.

Gospođica Spink natočila je Koralini čaj u malenu ružičastu šalicu s tanjurićem od tankog porculana i uz to priložila suhi kolačić s grožđicama.

Gospođica Forcible pogledala je gospođicu Spink, pletući još gorljivije nego prije, i duboko udahnula.

„Da nastavim, April. Kao što sam rekla: moraš priznati da još ima života u ovoj staroj ragi”, rekla je.

„Miriam, dušo, ni ti ni ja nismo više mlade kao nekad.”

„Madame Arcati⁵”, odvratila je gospođica Forcible. „Dadilja u *Romeu*. Lady Bracknell⁶. Same karakterne uloge. Nitko s pozornice ne ide u mirovinu.”

„Dakle, Miriam, *dogovorile* smo se”, rekla je gospođica Spink.

Koralina nije bila sigurna jesu li uopće svjesne njezine prisutnosti. Njihove riječi zvučale su joj prilično besmisleno; zaključila je da je posrijedi prepirka stara i udobna poput nekog naslonjača, prepirka u kojoj nema pobjednika ili gubitnika i koja se može razvući unedogled ako obje strane tako žele.

Otpila je malo čaja.

„Ako hoćeš, mogu ti gatati iz listića”, ponudi gospođica Spink Koralini.

„Molim?” upita Koralina.

„Iz čajnih listića, dušo. Da vidim što te čeka u budućnosti.”

Koralina je predala šalicu gospođici Spink. Gospođica Spink kratkovidnim se očima zapiljila u crne listiće čaja u dnu šalice. Napućila je usnice.

„Znaš, Caroline,” progovorila je nakon stanke, „prijeti ti velika opasnost.”

Gospođica Forcible frknula je i odložila pletivo. „Ne budi smiješna, April. Prestani plašiti djevojčicu. Oči te više ne služe kao nekad. Dijete, dodaj mi tu šalicu.”

Koralina odnese šalicu gospođici Forcible. Gospođica Forcible pozorno se zagledala u nju. Zatresla je glavom i ponovo se udubila u šalicu.

„Ajoj”, rekla je. „Točno si rekla, April. *Stvarno* je u opasnosti.”

„Vidiš, Miriam”, slavodobitno se oglasila gospođica Spink. „Vidim jednako dobro kao i prije...”

„A kakva mi to opasnost prijeti?” upitala je Koralina.

Gospođice Spink i Forcible smeteno su je pogledale. „To se ne vidi”, odgovori gospođica Spink. „Čajni listići nisu baš jako pouzdani u tom smislu. Dobri su za opći pregled, ali ne za konkretne detalje.”

„Pa što da onda učinim?” upitala je pomalo uznemirena Koralina.

„Nemoj nositi zelenu boju dok si u garderobi”, predložila je gospođica Spink.

„I ne spominji škotsku dramu^Z”, dometne gospođica Forcible.

Koralini nije bilo jasno zašto tako rijetko susreće odrasle koji pokazuju znakove zdravog razuma. Katkad se pitala shvaćaju li uopće s kim razgovaraju.

„I budi vrlo, vrlo oprezna”, preporučila joj gospođica Spink. Ustala je iz naslonjača i otišla do kamina. Na polici iznad kamina nalazila se mala staklenka. Gospođica Spink skinula je poklopac staklenke i iz nje počela vaditi razne predmete: sićušnu porculansku patku, naprstak, neobičan mjedeni novčić, dvije spajalice i kamen s rupom.

Dala je kamen Koralini.

„Čemu on služi?“ upitala je Koralina. Rupa je prolazila kroz sredinu kamena. Podigla ga je prema prozoru i pogledala kroz otvor.

„Možda ti pomogne“, odvrátila je gospođica Spink. „Ponekad su korisni protiv loših stvari.“

Koralina je obukla kaput, oprostila se s gospođicama Spink i Forcible te s njihovim psima, i izašla van.

Sumaglica je obavila kuću kao napad sljepila. Polako se penjala stubama prema stanu svoje obitelji, no zastala je i obazrela se oko sebe.

U sumaglici joj je sve djelovalo kao nekakav svijet duhova. *Prijeti mi opasnost?* pomislila je Koralina. To joj je zvučalo uzbudljivo. Uopće nije zvučalo loše. Ni najmanje.

Koralina se nastavila penjati, stežući u šaci novi kamen.

OceanofPDF.com

3

Sljedeceg dana granulo je sunce pa je majka odvela Koralinu u najbliži veliki grad da kupe odjeću za školu. Oca su ostavile na željezničkoj stanici. Spremao se na jednodnevni put u London da se tamo sastane s nekim ljudima.

Koralina mu je mahnula u znak pozdrava.

Zatim je s mamom otišla u robnu kuću kupiti školsku odjeću.

Koralina je tamo ugledala fluorescentne zelene rukavice koje su joj se jako svidjele. Majka joj ih nije htjela kupiti nego je umjesto njih odabrala bijele dokoljenke, tamnoplave školske hlačice, četiri sive bluze i tamnosivu suknju.

„Ali mama, svi u školi imaju sive bluze i tome slično. *Nitko* nema zelene rukavice. Ja bih mogla biti jedina.”

Majka se nije obazirala na nju; razgovarala je s prodavačicom. Raspravljale su o tome koji da pulover odaberu za Koralinu i složile se da je najbolje kupiti joj neki neugodno velik i vrećast model, s nadom da će jednog dana narasti do te veličine.

Koralina je odšetala i razgledala izložene gumene čizme oblikovane poput žaba, pataka i zečeva.

Došetala je natrag do majke.

„Koralina? Ah, tu si. Gdje si, zaboga, nestala?”

„Oтели su me mali zeleni”, odgovorila je Koralina. „Došli su iz druge galaksije, naoružani pištoljima s rendgenskim zrakama, ali kad sam navukla periku i počela se smijati sa stranim naglaskom, uspjela sam ih zavarati i pobjeći.”

„Da, dušo. Mislim da bi ti dobro došlo još kopči za kosu, što ti kažeš?”

„Ne bi.”

„Dobro, uzet ćemo šest komada, pa smo mirne”, zaključila je njezina majka.

Koralina nije ništa rekla.

U automobilu, dok su se vraćale kući, Koralina je upitala: „Što se nalazi u onom praznom stanu?”

„Ne znam. Vjerojatno ništa. Pretpostavljam da izgleda kao naš stan prije useljenja. Prazne prostorije.”

„A bi li se iz našeg stana moglo ući u taj stan?”

„Samo ako možeš hodati kroz zidove, dušo.”

„Oh.”

Kući su se vratile u vrijeme ručka. Sunce je sjalo, ali dan je bio hladan. Koralinina majka pogledala je u hladnjak i pronašla otužnu malu rajčicu te komadić sira na kojem je raslo nešto zeleno. Kutija za kruh nije sadržavala ništa osim jedne krušne korice.

„Idem skočiti u dućan po riblje štapiće ili nešto slično”, rekla je majka. „Ideš sa mnom?”

„Ne”, odbila je Koralina.

„Kako hoćeš”, odvrátila je njezina majka i izašla iz stana. Odmah se vratila, po torbu i ključeve automobila, i opet izašla.

Koralina se dosađivala.

Prelistala je knjigu koju je čitala njezina majka, o stanovnicima neke daleke zemlje; svakoga su dana uzimali komade bijele svile i crtali na njima voskom, potom su svilu umakali u boju i ponovno crtali po njoj voskom. Nakon što bi svilu opet umočili u boju, vosak su prokuhivali u vrućoj vodi i na kraju uljepšanu tkaninu bacali u vatru i spaljivali do pepela.

Koralini se cijeli taj postupak činio prilično besmislenim, ali nadala se da su ti ljudi uživali u njemu.

I dalje se dosađivala, a majka se još nije vratila kući.

Koralina je primila jednu stolicu i odgurala je do kuhinjskih vrata. Popela se na stolicu i ispružila ruku uvis. Sišla je sa stolice i iz ostave uzela metlu. Opet se popela na stolicu i posegnula uvis metlom.

Zvec.

Sišla je sa stolice i s poda podigla ključeve. Pobjedonosno se osmjehnula. Metlu je naslonila na zid i otputila se u dnevnu sobu.

Njezina obitelj nije koristila dnevnu sobu. Namještaj su naslijedili od Koralinine bake, zajedno s drvenim stolićem za kavu, komodom, teškom staklenom pepeljarom i uljanom slikom zdjele s voćem. Koralini nikako nije bilo jasno zašto bi itko htio slikati zdjelu s voćem. Izuzmu li se nabrojani predmeti, soba je bila prazna: na polici iznad kamina nije bilo ukrasnih sitnica, kipića ili satova. Ništa u sobi nije pridonosilo osjećaju udobnosti ili odavalo da tu netko živi.

Stari crni ključ kao da je bio hladniji od ostalih. Gurnula ga je u bravu. Okrenuo se bez zapinjanja, uz ugodan škljocaj.

Koralina je zastala da oslušne. Znala je da čini nešto što ne bi smjela pa je pokušala razabrati vraća li joj se majka. Nije ništa čula. Stavila je ruku na kvaku i okrenula je; napokon je otvorila vrata.

S druge strane vrata počinjao je tamni hodnik. Opeke su nestale, kao da ih nikad nije ni bilo. Kroz otvorena vrata širio se hladan, pljesniv miris, koji je u um dozivao nešto vrlo staro i vrlo tromo.

Koralina je prešla preko praga.

Zapitala se kako li izgleda onaj prazni stan – i vodi li hodnik do njega.

Koralina se sa zebnjom zaputila niz hodnik. Činilo joj se da ga već otprije dobro pozna.

Sag ispod njezinih nogu bio je isti sag koji su imali u svom stanu. I tapete su bile iste kao njihove. U predsoblju je visjela ista slika kao i ona u njihovu predsoblju.

Znala je gdje je: u vlastitom domu. Uopće ga nije napustila.

Zbunjeno je zatresla glavom.

Zagledala se u sliku na zidu: ne, nije bila sasvim ista. Slika u njihovu predsoblju prikazivala je dječaka u starinskoj odjeći koji zuri u nekakve mjehuriće. Na ovoj je slici imao drugačiji izraz lica – gledao je u mjehuriće kao da im želi nauditi. Oči su mu djelovale vrlo čudno.

Koralina je pomno proučavala njegove oči, pokušavajući odrediti u čemu je razlika.

Bila je na rubu otkrića kad je netko rekao: „Koralina?”

Činilo se da glas pripada njezinoj majci. Koralina se zaputila u kuhinju jer je glas došao iz tog smjera. Tamo je zatekla ženu koja joj je bila okrenuta leđima. Primjećivala se sličnost s Koralininom majkom. Osim...

Osim što joj je koža bila bijela kao papir.

Osim što je bila viša i mršavija.

Osim što su joj prsti bili predugi, neprestano u pokretu, a tamnocrveni nokti bili su svijeni i oštri.

„Koralina?” ponovi žena. „Jesi li to ti?”

I potom se okrenula. Na mjestu očiju imala je velika crna puceta.

„Ručak, Koralina”, reče žena.

„Tko ste vi?” upita Koralina.

„Ja sam tvoja druga majka”, odvrati žena. „Idi reci ocu da je ručak gotov.” Otvorila je vrata pećnice. Koralina je odjednom shvatila da je užasno gladna. Miris je bio divan. „No, idi.”

Koralina je otišla niz hodnik do očeve radne sobe. Otvorila je vrata. Za tipkovnicom računala sjedio je muškarac leđima okrenut vratima. „Zdravo”, poče Koralina. „Ja... hoću reći, rekla je da ti kažem da je ručak gotov.”

Muškarac se okrenuo.

Na mjestu očiju imao je puceta – krupna, crna i svjetlucava.

„Zdravo, Koralina”, reče on. „Umirem od gladi.”

Ustao je i s njom otišao u kuhinju. Sjeli su za kuhinjski stol, a Koralinina druga majka poslužila je ručak: golemo pečeno pile zlatnosmeđe boje, pržene krumpiriće i sitni zeleni grašak. Koralina je trpala hranu u usta. Imala je slastan okus.

„Čekamo te već jako dugo”, reče Koralinin drugi otac.

„Mene?”

„Da”, potvrdi druga majka. „Nedostajala si nam. Ali znali smo da ćeš jednog dana doći i da ćemo onda biti prava obitelj. Želiš li još piletine?”

Koralina nikad u životu nije jela tako ukusno pile. I njezina je mama ponekad pripremala piletinu, ali uvijek iz paketa ili smrznutu, zbog čega je bila suha i bezukusna. Kad je Koralinin otac pripremao piletinu, kupio bi pravo meso, ali bi onda s njim izvodio razne čudne stvari, na primjer, pirjao

bi ga u vinu, punio šljivama ili pekao u tijestu, pa ga Koralina iz principa nije htjela ni kušati.

Uzela je još piletine.

„Nisam znala da imam još jednu majku”, oprezno je primijetila.

„Naravno da imaš. To vrijedi za sve ljude”, odvratila je druga majka. Njezine su crne dugmaste oči svjetlucale. „Mislila sam da bi se poslije ručka mogla igrati u svojoj sobi sa štakorima.”

„Štakorima?”

„Onima iz potkrovlja.”

Koralina je dotada štakora vidjela samo na televiziji. Radovala se novom iskustvu. Činilo se da će dan ipak biti zanimljiv.

Poslije ručka njezini su drugi roditelji oprali suđe, a Koralina se niz hodnik otputila do svoje druge sobe.

Bila je drugačija od sobe u njezinoj pravoj kući. Za početak, bila je oličena odbojnom nijansom zelene i neobičnom nijansom ružičaste boje.

Koralina je zaključila da ne bi voljela da mora spavati u njoj; ipak, ta je kombinacija boja bila puno zanimljivija od one u njezinoj vlastitoj sobi.

Našla se pred obiljem začudnih stvari kakve nikad prije nije vidjela: po sobi su poput iznenađenih vrabaca lepršali anđeli na navijanje; knjige su bile ukrašene slikama koje su se izvijale, gmizale i ljeskale; majušne lubanje dinosaura zacvokotale bi zubima svaki put kad bi Koralina prošla pokraj njih. A kutija za igračke bila je do vrha ispunjena predivnim igračkama.

E, ovo je već bolje, pomislila je Koralina. Pogledala je kroz prozor. Vani se prostirao isti prizor kao onaj koji je mogla vidjeti iz svoje prave sobe: drveće, polja i, iza njih, na horizontu, udaljena grimizna brda.

Preko poda je šmugnulo neko crno obličje i nestalo ispod kreveta. Koralina je kleknula i zavirila pod krevet. Pogled joj je uzvraćalo pedeset crvenih očica.

„Zdravo”, reče Koralina. „Jeste li vi štakori?”

Izašli su ispod kreveta, trepćući zbog jakog svjetla. Imali su kratko krzno crno poput čađe, malene crvene oči, ružičaste šapice slične rukama i ružičaste, bezdlake repove slične dugim, glatkim glistama.

„Znate li govoriti?” upita ona.

Najveći, najcrnji štakor niječno je zatresao glavom. Koralina pomisli kako mu je osmijeh prilično neugodan.

„Dobro,” nastavi Koralina, „što znate raditi?”

Štakori se namjestiše u krug.

Počeli su se penjati jedni drugima na ramena, oprezno, ali brzo, dok nisu oblikovali piramidu na čijem se vrhu nalazio najveći štakor.

Zapjevali su visokim, šuškvim glasovima:

*Imamo zube, i repove imamo
Imamo repove, imamo oči
Bili smo ovdje prije tvog pada
A ti bit ćeš ovdje kad opet postanemo moćni.*

Pjesma nije bila nimalo ugodna. Koralina je bila sigurna da ju je negdje već čula, ili nešto slično njoj, iako se nije mogla točno sjetiti gdje.

Piramida se nakon toga raspala, a štakori, brzi i crni, potrčali su prema vratima.

Na pragu je stajao drugi ludi starac iz potkrovlja, držeći u rukama crni cilindar. Štakori su se ustrčali po njemu, uvlačeći mu se u džepove, košulju, nogavice hlača, ispod ovratnika.

Najveći štakor popeo se na starčeva ramena i zanjihavši se na dugom, sijedom brku proletio mimo crnih dugmastih očiju do starčeva tjemena.

Nakon nekoliko sekundi na prisutnost štakora ukazivale su još samo nemirne kvрге ispod starčeve odjeće, koje su bez zastajanja gmizale po njemu; te onaj najveći štakor, koji je s vrha starčeve glave svjetlucavim crvenim očicama motrio Koralinu.

Starac stavi cilindar na glavu, skrivajući s vidika i posljednjeg štakora.

„Zdravo, Koralina”, reče drugi starac iz potkrovlja. „Čuo sam da si stigla. Štakorima je baš vrijeme za večeru. Ali ako želiš, možeš poći sa mnom i gledati kako se hrane.”

U starčevim dugmastim očima pojavio se gladan izraz od kojeg je Koralinu obuzela nelagoda. „Ne, hvala”, odbila je. „Idem van istraživati.”

Starac je vrlo polako kimnuo glavom. Koralina je čula kako se štakori došaptavaju, ali nije mogla razabrati što govore.

Doduše, nije baš bila sigurna da uopće želi čuti što govore.

Dok je hodala niz hodnik, njezini drugi roditelji stajali su na do vratku kuhinje s istovjetnim osmijesima na licu i polako joj mahali. „Lijepo se provedi vani”, reče njezina druga majka.

„Mi ćemo ovdje čekati da se vratiš”, doda njezin drugi otac.

Kad je Koralina stigla do ulaznih vrata, okrenula se da ih pogleda. I dalje su je gledali, mahali joj i smiješili se.

Izašla je iz stana i spustila se niz stepenice.

Kuća je i s vanjske strane izgledala posve jednako. Ili gotovo posve jednako; oko vrata gospođice Spink i gospođice Forcible naizmjenice su bljeskale plave i crvene žarulje, tvoreći riječi. Činilo se da se svjetla natjeravaju oko vrata, paleći se i gaseći bez stanke. Iza riječi ZAPANJUJUĆI! slijedila je riječ KAZALIŠNI, te potom riječ TRIJUMF!!!

Dan je bio sunčan i hladan, baš kao i onaj iz kojeg je ovamo došla.

Iza sebe je začula uglađeno nakašljanje.

Okrenula se. Na zidu pokraj nje stajao je veliki crni mačak, isti kao veliki crni mačak kojeg je vidjela u vrtu svoje prave kuće.

„Dobar dan”, rekao je mačak.

Njegov glas potpuno je odgovarao onom glasu iz Koralinine podsvijesti koji je misli pretvarao u riječi, samo što je u ovom slučaju bio muški, a ne glas djevojčice.

„Zdravo”, odvratila je Koralina. „U vrtu moje kuće vidjela sam mačka koji izgleda točno kao ti. Ti si sigurno njegov drugi mačak.”

Mačak je odmahnuo glavom. „Ne”, rekao je. „Nisam ja ništa drugo. Ja sam ja.” Nakrivio je glavu; zelene oči su zasvjetlucale. „Vi ljudi raspršeni ste na sve strane. Ali mačke su uvijek usredotočene. Ako razumiješ što hoću reći.”

„Valjda. Ali ako si ti isti mačak kojeg sam vidjela kod kuće, kako to da govoriš?”

Mačke nemaju ramena kao ljudi. No mačak je ipak uspio slegnuti ramenima, jednim gipkim pokretom koji je počeo trzajem vrha repa, a završio podizanjem brkova. „Jednostavno govorim.”

„Mačke kod kuće ne govore.”

„Ne?” upitao je mačak.

„Ne”, rekla je Koralina.

Mačak je graciozno skočio sa zida na travu, tik do Koralininih nogu. Podigao je pogled prema njoj.

„Pa, vidim da si jako upućena u to pitanje”, odvratio je sarkastično. „Odakle bih ja mogao nešto znati o tome? Ja, jedan najobičniji mačak.”

Počeo se udaljavati, ponosno podigavši glavu i rep.

„Vrati se”, rekla mu je Koralina. „Molim te. Žao mi je. Stvarno mi je žao.”

Mačak je stao, sjeo i zamišljeno se počeo umivati, kao da uopće ne primjećuje Koralininu prisutnost.

„Znaš... mogli bismo se i sprijateljiti”, napomenula je Koralina.

„Mogli bismo biti i rijetki primjerci egzotične vrste afričkih rasplesanih slonova”, odbrusio je mačak. „Ali nismo. Ili barem,” dometne zajedljivo, pogledavši je krajičkom oka, „ja nisam.”

Koralina je uzdahnula.

„Molim te. Kako se zoveš?” upitala je mačka. „Evo, ja sam Koralina. U redu?”

Mačak je zijevnuo polako i temeljito, pokazujući usta i jezik nevjerojatno ružičaste boje. „Mačke nemaju imena”, reče.

„Ne?” upitala je Koralina.

„Ne”, odgovorio je mačak. „Ali vi, ljudi, imate imena. To je zato što ne znate tko ste. Mi znamo tko smo, pa nam imena nisu potrebna.”

Koralina je zaključila da joj mačkova oholost polako počinje ići na živce. Činilo se da samog sebe smatra jedinom važnom stvari u bilo kojem svijetu ili mjestu.

Kolebala se između želje da mu uzvрати na jednako osoran način i potrebe da ostane uljudna i popustljiva. Pobjedu je odnijela njezina uljudnija polovica.

„Možeš li mi, molim te, reći kakvo je ovo mjesto?”

Mačak se kratko ogledao oko sebe. „Ovo je ovdje”, izjavio je.

„To vidim. Dobro, kako si ti ovamo dospio?”

„Kao i ti. Hodao sam”, rekao je mačak. „Ovako.”

Koralina je promatrala kako mačak polako hoda preko travnjaka. Zašao je iza stabla, ali nije se pojavio s druge strane. Koralina je prišla stablu i zavirila iza debla. Mačka nije bilo.

Zaputila se natrag prema kući. Iza nje se opet začulo ugladeno nakašljavanje. Bio je to mačak.

„Usput budi rečeno,” progovori on, „pametno od tebe što si ponijela zaštitu. Da sam na tvom mjestu, ne bih se od nje odvajao.”

„Zaštitu?”

„To sam i rekao”, odvrati mačak. „Uostalom...”

Zastao je i oštro se zagledao u nešto što nije bilo vidljivo golim okom.

Spustio se u čučanj i polako napravio dva-tri koraka naprijed. Činilo se da vrebaju na nevidljivog miša. Odjednom se okrenuo i odjurio prema šumi.

Nestao je među drvećem.

Koralina se pitala što je mačak htio reći.

Još se pitala i umiju li sve mačke u njezinu pravom svijetu govoriti, ali to ne žele činiti, ili pak govore samo kad su ovdje – gdje god da se *ovdje* nalazilo.

Sišla je niz stube od opeke do ulaznih vrata gospođica Spink i Forcible. Plava i crvena svjetla palila su se i gasila.

Vrata su bila odškrinuta. Pokucala je i taj je prvi dodir bio dovoljan da se vrata širom otvore. Koralina je ušla u stan.

Našla se u mračnoj prostoriji koja je mirisala na prašinu i baršun. Vrata iza nje zalupila su se i soba je utonula u potpunu tamu. Hodajući postrance, Koralina je polako ušla u malo predsoblje. Licem je okrznula nešto mekano. Bila je to tkanina. Podigla je ruku da je odgurne i tkanina se razdvojila.

Zatreptala je i shvatila da stoji ispred baršunastih zastora u slabo osvijetljenom kazalištu. Daleko od nje, na drugoj strani prostorije, uzdizala se visoka drvena pozornica, pusta i prazna, odozgo osvijetljena prigušenim svjetlom reflektora.

Između Koraline i pozornice protezali su se brojni redovi sjedala. Začula je šuštanje i vidjela da joj se primiče nekakva svjetlost, njišući se amo-tamo. Kad joj se svjetlost približila, Koralina vidje da joj je izvor

ručna svjetiljka u zubima velikog crnog škotskog terijera, kojemu je krzno oko njuške posijedilo od starosti.

„Zdravo”, rekla je Koralina.

Pas je svjetiljku odložio na pod i pogledao Koralinu. „Dobro. Da vidim ulaznicu”, rekao je mrzovoljno.

„Ulaznicu?”

„Kao što sam rekao. Ulaznicu. Znaš, nemam vremena na bacanje. Ne možeš gledati predstavu bez ulaznice.”

Koralina uzdahne. „Nemam ulaznicu”, priznala je.

„Još jedna”, neraspoloženo odvrati pas. „Ušetala je ovamo kao da je kraljica, a kad je pitam gdje joj je ulaznica, iščuđava se... Ne znam...” Zatresao je glavom i zatim slegnuo ramenima. „Dobro, uđi.”

Pas je opet zubima dohvatio svjetiljku i otapkao u tamu. Koralina ga je slijedila. Kad se približio pozornici, zaustavio se i osvijetlio slobodno sjedalo. Koralina je sjela, a pas je produžio dalje.

Kad su joj se oči privikle na tamu, shvatila je da su ostala mjesta zauzeli psi.

Iza pozornice se začulo nekakvo pucketanje. Koralina je zaključila da je posrijedi zvuk izgrebane stare ploče na koju je postavljena gramofonska igla. Pucketanje je preraslo u zvuk truba, a na pozornicu su izašle gospođice Spink i Forcible.

Gospođica Spink vozila je monocikl i žonglirala lopticama. Gospođica Forcible skakutala je za njom, noseći u ruci košaricu s cvijećem. Usput je po pozornici razbacivala cvjetne latice. Kad su došle do ruba pozornice, gospođica Spink vješto je skočila s monocikla i obje su se starice duboko naklonile.

Svi psi udarali su repovima i oduševljeno lajali. Koralina je zapljeskala iz pristojnosti.

Potom su raskopčale svoje meke, zaobljene kapute i raskrilile ih. No tim potezom nisu se rastvorili samo njihovi kaputi, nego su isto, poput praznih školjki, učinila i njihova lica. Iz starih, praznih, mekih i oblih tjelesa iskoračile su dvije mlade žene. Bile su mršave, blijede i vrlo ljupke. Na mjestu očiju imale su crna puceta.

Nova gospođica Spink nosila je zelene hula-hupke i visoke smeđe čizme koje su joj pokrile veći dio nogu. Nova gospođica Forcible nosila je bijelu haljinu i cvijeće u dugoj, plavoj kosi.

Koralina se zavukla dublje u svoje sjedalo.

Gospođica Spink napustila je pozornicu. Zvuk trube prešao je u pisak jer je gramofonska igla pri skidanju zagrebla ploču.

„Ovo mi je najmiliji dio”, šapnuo je psić u sjedalu do nje.

Druga gospođica Forcible izvadila je nož iz kutije u kutu pozornice. „Je l' ovo bodež, što pred sobom vidim⁸?” upitala je.

„Da!” zaviknuli su svi psići. „Da!” Gospođica Forcible naklonila se uz sagibanje koljena. Svi psi su opet zapljeskali. Koralina im se ovaj put nije ni pokušala pridružiti.

Vratila se gospođica Spink. Pljesnula se po bedru i svi su psići zalajali.

„A sad,” najavila je gospođica Spink, „Miriam i ja s ponosom prikazujemo novi i uzbudljivi dodatak našoj kazališnoj predstavi. Vidim li ja to već dobrovoljca?”

Psić pokraj Koraline gurne je prednjom šapom. „To si ti”, šapnuo je.

Koralina je ustala i uspela se drvenim stubama na pozornicu.

„Molim veliki pljesak za našu mladu dobrovoljku”, zatraži gospođica Spink. Psi su lajali, skvičali i udarali repovima po baršunastim sjedalima.

„Dakle, Koralina”, reče gospođica Spink. „Kako se zoveš?”

„Koralina”, reče Koralina.

„I mi se ne poznajemo, zar ne?”

Koralina pogleda mršavu mladu ženu dugmastih crnih očiju i polako odmahne glavom.

„A sad,” reče druga gospođica Spink, „stani tamo.” Odvela je Koralinu do drvene ploče na drugoj strani pozornice i na tjeme joj postavila balon.

Gospođica Spink prišla je gospođici Forcible. Povezala je dugmaste oči gospođice Forcible crnim šalom i u ruke joj metnula nož. Zatim ju je tri ili četiri puta zavrtjela i usmjerila prema Koralini. Koralina je uvukla dah i ruke stegnula u šake.

Gospođica Forcible hitnula je nož prema balonu. Balon je glasno prsnuo, a nož se zabio u dasku točno iznad Koralinine glave, brujeći od siline udara. Koralina je izdahnula.

Psi su podivljali od oduševljenja.

Gospođica Spink nagradila je Koralinu majušnom bombonijerom i zahvalila joj na suradnji. Koralina se vratila na svoje mjesto.

„Bila si stvarno izvrsna”, rekao joj je psić.

„Hvala”, rekla je Koralina.

Gospođice Forcible i Spink počele su žonglirati golemim drvenim palicama. Koralina je otvorila bombonijeru. Psić se čeznutljivo zagledao u praline.

„Hoćeš jednu?” ponudila je.

„Da, molim te”, šapnuo je psić. „Ali ne one od karamela. Od njih jako slinim.”

„Mislila sam da praline nisu baš zdrave za pse”, rekla je Koralina, prisjetivši se što joj je jednom prilikom rekla gospođica Forcible.

„Možda, u svijetu iz kojeg ti dolaziš”, šapnuo je psić. „Ovdje jedemo samo praline.”

Koralina u tami nije mogla razlikovati vrste pralina. Zagrizla je u jednu radi probe i osjetila okus kokosa. Koralina nije voljela kokos. Tu je pralinu prepustila psu.

„Hvala”, rekao je pas.

„Nema na čemu”, odvratila je Koralina.

Gospođica Forcible i gospođica Spink nešto su glumile. Gospođica Forcible sjedila je na ljestvama, a gospođica Spink stajala je pokraj njih.

„Ime nije ništa!” reče gospođica Forcible. „Što nazivljemo ružom, slatko bi mirisalo i s drugim imenom.”⁹

„Imaš li još pralina?” upita pas.

Koralina mu dade još jednu pralinu.

„Po imenu ti ne znam reći tko sam¹⁰”, reče gospođica Spink gospođici Forcible.

„Ovaj dio će uskoro završiti”, šapne pas. „Zatim dolaze narodni plesovi.”

„Koliko to traje?” upita Koralina. „Cijela predstava?”

„Neprestano”, reče pas. „Za sva vremena.”

„Evo”, reče Koralina. „Uzmi cijelu bombonijeru.”

„Hvala”, reče pas. Koralina ustane.

„Vidimo se uskoro”, reče pas.

„Bok”, reče Koralina. Napustila je kazalište i vratila se u vrt. Morala je zatreptati pred naletom danjeg svjetla.

Njezini drugi roditelji čekali su je u vrtu, stojeći jedno uz drugo. Smiješili su se.

„Jesi li se lijepo provela?” upitala je njezina druga majka.

„Bilo je zanimljivo”, odvratila je Koralina.

Svi su troje krenuli prema Koralininoj drugoj kući. Njezina druga majka milovala joj je kosu dugim bijelim prstima. Koralina je zatresla glavom.

„Nemoj”, rekla je.

Njezina druga majka povukla je ruku.

„Pa”, počeo je njezin drugi otac. „Sviđa li ti se ovdje?”

„Valjda”, odvratila je Koralina. „Puno je zanimljivije nego kod kuće.”

Ušli su u kuću.

„To mi je drago čuti”, preuzela je Koralinina druga majka. „Jer za nas je ovo tvoj pravi dom. Možeš ovdje ostati za sva vremena. Ako to želiš.”

„Hmm”, rekla je Koralina. Uvukla je ruke u džepove i zamislila se nad ponudom. Vršcima prstiju dotaknula je kamen s rupom u sredini koji su joj dan ranije poklonile prave gospođice Spink i Forcible.

„Ako želiš ostati,” počeo je njezin drugi otac, „moramo samo obaviti još jednu sitnicu i onda ćeš moći ostati ovdje za sva vremena.”

Ušli su u kuhinju. Na porculanskom tanjuru na kuhinjskom stolu ležala je špula crnog pamučnog konca i duga srebrna igla, a pokraj njih još i dva velika crna puceta.

„Neće ići”, reče Koralina.

„Ali mi bismo to tako voljeli”, tumačila je njezina druga majka. „Voljeli bismo da ostaneš s nama. I to je stvarno sitnica.”

„Uopće ne boli”, istaknuo je njezin drugi otac.

Koralina je znala da odrasli tu rečenicu izgovaraju samo onda kad je gotovo sigurno da će nešto boljeti. Odmahnula je glavom.

Njezina druga majka uputila joj je širok osmijeh. Njezina kosa lelujala je poput morskih trava. „Želim samo ono što je najbolje za tebe”, rekla je.

Položila je ruku na Koralinino rame. Koralina je ustuknula.

„Idem ja”, rekla je Koralina. Opet je zavukla ruke u džepove. Prsti joj se stegnuše oko kamena s rupom u sredini.

Ruka njezine druge majke povukla se s Koralinina ramena brzo poput preplašenog pauka.

„Ako tako želiš”, popustila je.

„Želim”, potvrdi Koralina.

„Ali vidimo se uskoro”, dometne njezin drugi otac. „Čim nam se vratiš.”

„Ovaj...” počeo je Koralina.

„I onda ćemo svi zajedno živjeti kao jedna velika sretna obitelj”, zaključila je njezina druga majka. „Za sva vremena.”

Koralina je nastavila uzmicati. Okrenula se i pohitala u dnevnu sobu. Otvorila je vrata u kutu. Zid od opeke je nestao – pred njom se prostirala tama; podzemna tama crna poput noći, s nagovještajima potajnog kretanja.

Koralina je zastala. Osvrnula se. Držeći se za ruke, njezina druga majka i njezin drugi otac hodali su prema njoj. Promatrali su je crnim dugmastim očima. Bar joj se činilo da je promatraju. Nije bila sigurna.

Njezina druga majka ispružila je slobodnu ruku, dozivajući je blagim savijanjem prsta. Blijede usnice oblikovale su riječi „Brzo se vrati”, iako ništa nije izrekla naglas.

Koralina je duboko udahнула i zakoraknula u tminu ispunjenu šaputanjem neznanih glasova i zavijanjem dalekih vjetrova. Bila je uvjerenjena

da u tami iza nje obitava nešto živo: nešto vrlo staro i vrlo sporo. Srce joj je udaralo tako glasno i žestoko da se pobjala kako će iskočiti iz prsnog koša.

Sudarivši se s nečim, osupnuto je otvorila oči. Bio je to naslonjač u njezinoj dnevnoj sobi.

Otvorena vrata iza nje bila su zagrađena grubim crvenim opekama.

Vratila se kući.

Koralina je zaključala vrata dnevne sobe ledenim crnim ključem.

Vratila se u kuhinju i popela na stolicu. Pokušala je snop ključeva pospremiti na staro mjesto iznad vrata. Nakon četvrtog ili petog pokušaja morala se pomiriti s činjenicom da jednostavno nije dovoljno visoka za to, pa je odložila ključeve na pult pokraj vrata.

Mama se još nije vratila iz kupovine.

Koralina je otišla do zamrzivača i iz najdonjeg pretinca izvadila rezervnu štrucu smrznutog kruha. Pripremila si je prepečenac sa džemom i maslacem od kikirikija. Popila je čašu vode.

Zatim je čekala da joj se vrate roditelji.

Kad se počelo smračivati, Koralina je u mikrovalnoj pećnici ispekla smrznutu pizzu.

Poslije je gledala televiziju. Pitala se zašto odrasli sve dobre emisije, one u kojima se puno više i trči na sve strane, snimaju za svoj uzrast.

Nakon nekog vremena počela je zijevati. Razodjenula se, oprala zube i otišla u krevet.

Ujutro je provjerila spavaću sobu svojih roditelja, ali njihov krevet bio je netaknut, a njih nije bilo. Doručkovala je špagete iz limenke.

Za ručak je pojela čokoladu za kuhanje i jabuku. Jabuka je bila žuta i pomalo smežurana, ali okus joj je bio sladak i tečan.

Kad je došlo vrijeme za čaj, otišla je kat niže, u posjet gospođicama Spink i Forcible. Tamo je pojela tri kolačića za pospješivanje probave, te popila čašu limetade i šalicu slabog čaja. Limetada joj je bila jako zanimljiva. Uopće nije podsjećala na limete, nego je u okusu imala nešto jarkozeleno i nekako umjetno. Strašno joj se svidjela. Poželjela je isti takav napitak imati kod kuće.

„A kako su tvoji dragi mama i tata?” upita gospođica Spink.

„Nema ih”, odvrati Koralina. „Nisam ih vidjela od jučer. Sama sam na svijetu. Mislim da sam vjerojatno postala obitelj sa samohranim djetetom.”

„Poruči mami da smo našle one izreske iz novina *Glasgow Empire* o kojima smo joj pričale. Djelovala je vrlo zainteresirano kad joj ih je Miriam spomenula.”

„Nestala je u tajanstvenim okolnostima,” nastavila je Koralina, „a mislim da isto vrijedi i za mog tatu.”

„Koralina, lutko, sutra ćemo, na žalost, cijeli dan biti vani”, rekla je gospođica Forcible. „Idemo u posjet Aprilinoj nećakinji koja živi u Royal Tunbridge Wellsu.”

Pokazale su joj fotoalbum sa slikama nećakinje gospođice Spink, nakon čega je Koralina otišla kući.

Otvorila je kašicu i otišla u supermarket. Kupila je dvije velike boce limetade, čokoladnu tortu i vrećicu jabuka. Vratila se kući i od kupljenoga pripremila večeru.

Oprala je zube i otišla u radnu sobu svog oca. Probudila je njegovo računalo i napisala priču.

KORALININA PRIČA

BILA JEDNOM JEDNA DJEVOJČICA
ZVALA SE JE JABUKA. VOLJELA JE
PUNO PLESATI. PLESALA JE I
PLESALA DOK JOJ SE NOGE NISU
PRETVORILE U KLOBASICE. KRAJ.

Isprintala je priču i ugasila računalo. Zatim je ispod teksta na papiru nacrtala malu rasplesanu djevojčicu.

Pripremila si je pjenušavu kupku. Malo je pretjerala s pjenom pa su se mjehurići od sapunice prelili preko ruba kade i razlili svuda po podu.

Obrisala je i sebe i pod što je bolje mogla i otišla na spavanje.

Probudila se usred noći. Otišla je u sobu svojih roditelja, ali krevet je bio namješten i prazan. Svjetlucavi zeleni brojevi digitalnog sata svjetlucavo su javljali da je 3:12 ujutro.

Shvativši da je sama u tako gluho doba noći, Koralina je briznula u plač. Bio je to jedini zvuk u pustom stanu.

Uvukla se u krevet svojih roditelja i nakon nekog vremena utonula u san.

Koralinu su probudile hladne šape koje su je lupkale po licu. Otvorila je oči. Pogled su joj uzvraćala dva velika zelena oka. Bio je to onaj mačak.

„Zdravo”, rekla je Koralina. „Kako si ušao u sobu?”

Mačak nije ništa rekao. Koralina je ustala iz kreveta. Na sebi je imala dugu majicu i donji dio pidžame. „Jesi li mi došao nešto reći?”

Mačak je zijevnuo, a oči su mu zbog pokreta bljesnule zelenim sjajem.

„Znaš li ti gdje su mi mama i tata?”

Mačak je polako trepnuo.

„Je li to ‘da’?”

Mačak je opet trepnuo. Koralina zaključila da jedan treptaj znači potvrđan odgovor. „Hoćeš li me odvesti k njima?”

Mačak je zurio u nju. Izašao je na hodnik, a Koralina ga je slijedila. Prešao je cijeli hodnik i zaustavio se na njegovu drugom kraju, gdje je visjelo veliko zrcalo. Nekoć davno, to se zrcalo nalazilo s unutarnje strane nekog garderobnog ormara. Kad su se oni uselili, zatekli su zrcalo u hodniku. Koralinina majka povremeno bi spomenula da bi ga trebali zamijeniti nečim novijim, ali nije još ništa poduzela.

Koralina je upalila svjetlo u predsoblju.

Zrcalo je pokazivalo hodnik iza nje, što je bilo i logično. No u zrcalu su se istovremeno vidjeli i njezini roditelji. Bespomoćno su stajali usred zrcalne slike hodnika. Djelovali su žalosno i osamljeno. Kad ih je Koralina pogledala, polako su joj mahnuli, mlohavim rukama. Koralinin otac drugom je rukom grlio njezinu majku.

Koralinini otac i majka iz zrcala su zurili u nju. Otac je otvorio usta i nešto rekao, ali nije ništa čula. Majka je puhнула na unutarnju stranu

zrcalnog stakla i brzo, prije nego što se staklo stiglo odmagliti, napisala:

MAN IZOMOP

vrškom kažiprsta. Maglica na unutarnjoj strani zrcala iščeznula je, a s njome i Koralinini roditelji, pa su se u zrcalu sad vidjeli samo hodnik, Koralina i mačak.

„Gdje su?” upitala je Koralina mačka. Nije joj odgovorio, ali Koralina je mogla zamisliti kako glasom sušim od trupla muhe koja je usred zime uginula na nekoj prozorskoj dasci odgovara: *A što ti misliš gdje su?*

„Oni se više neće vratiti, zar ne?” nastavila je Koralina. „Ne vlastitim snagama.”

Mačak je trepnuo, što je Koralina protumačila kao potvrđan odgovor.

„Dobro”, rekla je. „Mislim da mi u tom slučaju preostaje samo jedno.”

Otišla je u radnu sobu svog oca. Sjela je za njegov radni stol. Podigla je slušalicu, otvorila telefonski imenik i nazvala lokalnu policijsku postaju.

„Policija”, javio se hrapavi muški glas.

„Zdravo”, pozdravila je Koralina. „Zovem se Koralina Jones.”

„A ne bi li ti već trebala spavati, mlada damo?” upitao je policajac.

„Možda,” prihvatila je Koralina, koja nije namjeravala dopustiti da je išta smete, „ali nazvala sam vas da prijavim zločin.”

„Kakav točno zločin?”

„Otmicu. Otmicu odraslih, da budem točnija. Moje su roditelje silom odveli u svijet s one strane zrcala u našem hodniku.”

„A znaš li tko ih je odveo?” upitao je policajac. Koralina je prepoznala podsmijeh u njegovu glasu i dala sve od sebe da zazvuči kao odrasla osoba koju će policajac ozbiljno shvatiti.

„Mislim da ih je oboje ugrabila moja druga majka. Možda će ih htjeti zadržati pa će im na oči prišiti crna puceta, a možda ih je otela jednostavno zato da me opet namami u svoj dohvat. Nisam sasvim sigurna.”

„Ah. U opasni dohvat njezinih zlih pandži, je li?” ustvrdio je on. „Mm. Znaš što ti ja predlažem, gospođice Jones?”

„Ne”, odvratila je Koralina. „Što?”

„Zamoli mamu da ti pripravi veliku šalicu vruće čokolade i da te čvrsto zagri. Nema boljeg lijeka za noćne more od čokolade i zagrljaja. A ako te prekori što je budiš u ovo doba noći, ti joj lijepo reci da ti je tako preporučio jedan policajac.” Sve je to izgovorio dubokim i umirujućim glasom.

Koralina se ipak nije osjećala umireno.

„Svakako ću joj to reći,” uzvratila Koralina, „čim je vidim.” Prekinula je vezu.

Crni mačak, koji je tijekom cijelog razgovora sjedio na podu i umivao krzno, sad je ustao i poveo je u predsoblje.

Koralina se vratila u svoju sobu i odjenula plavu kućnu haljinu i papuče. Zavirila je ispod sudopera tražeći džepnu svjetiljku i pronašla jednu, ali baterije su joj već bile jako stare pa je jedva svijetlila, vrlo slabim svjetlom boje slame. Odložila ju je i pronašla kutiju bijelih svijeća koje su čuvali za posebne slučajeve. Jednu je svijeću stavila u svijećnjak. U svaki je džep spremila po jednu jabuku. Podigla je snop ključeva i s obruča skinula stari crni ključ.

Ušla je u dnevnu sobu i zagledala se u ona vrata. Imala je osjećaj da joj uzvraćaju pogled. Iako je znala da je to glupo, nešto duboko u njoj govorilo joj je da je u pravu.

Vratila se opet u svoju sobu i pretresla džepove traperica. Našla je kamen s rupom i stavila ga u džep kućne haljine.

Šibicom je zapalila svijeću i zagledala se u njezinu treperavu svjetlost. Potom je uzela crni ključ. Hladio joj je ruku. Gurnula je ključ u bravu, ali ga nije okrenula.

„Kad sam bila jako mala,” obratila se Koralina mačku, „davno, dok smo još živjeli u našoj staroj kući, tata me poveo u šetnju pustopoljinom koja se prostirala između naše kuće i trgovačkog centra.

To baš i nije bilo najbolje mjesto za šetnju. Posvuda su ležali razni odbačeni predmeti – stari štednjaci i razbijeno posuđe i lutke bez ruku i nogu i prazne limenke i razbijene boce. Mama i tata su me natjerali da

obećam kako tamo neću ništa istraživati, jer je svuda bilo oštrih stvari i tetanusa i tome sličnoga.

Ali ja sam im stalno govorila kako želim tamo istraživati. Zato je moj tata jednog dana navukao svoje velike smeđe čizme i rukavice, a onda je i meni obuo čizme i obukao me u traperice i džemper, pa smo otišli u šetnju.

„Sigurno smo hodali najmanje dvadeset minuta. Baš smo se bili spustili niz jedan brežuljak do kanalića kojim je tekao potok kad mi je tata odjednom rekao: ‘Koralina – bježi. Uzbrdo. Istog trenu!’ Rekao je to nekako napetim glasom, kao da je užasno važno, pa sam ga poslušala. Potrčala sam uzbrdo. Dok sam trčala nešto me zapeklo na ruci, ali nisam zastala.

Kad sam došla do vrha brežuljka, začula sam kako netko iza mene topće uzbrdo. Bio je to moj tata. Jurio je kao nosorog. Kad me sustigao, podigao me u naručje i odnio na drugu stranu brežuljka.

Onda smo stali i pokušali doći do daha. Pogledali smo prema kanaliću.

Sve je vrvjelo od žutih osa. Vjerojatno smo šetajući stali na osinje gnijezdo u nekoj truloj grani. I dok sam ja trčala uz brežuljak, moj tata je tamo stajao i trpio ubode, zato da ja imam vremena pobjeći. A kad je i sam potrčao, pale su mu naočale.

Ja sam imala samo jedan ubod, onaj na ruci. Njega su ose izbole trideset devet puta, svuda po tijelu. Poslije smo u kupaonici izbrojili ubode.”

Crni mačak počeo je umivati njušku i brkove manirom koja je nagoviještala da gubi strpljenje. Koralina se sagnula i pogladila mu glavu i vrat.

Mačak je ustao, udaljio se nekoliko koraka, izvan njezina dohvata, i opet podigao pogled prema njoj.

„Dakle,” nastavila je Koralina, „kasnije tog poslijepodneva moj se tata vratio u pustopoljinu po svoje naočale. Rekao je da to nije mogao odgoditi za neki drugi dan jer se onda više ne bi sjećao gdje su mu pale.

Uskoro se vratio kući s naočalama na nosu. Rekao je da se nije bojao dok je prvi put stajao u kanalu, trpeći bol zbog uboda osa, i dok je gledao kako ja bježim. Zato što je znao da mi je dao dovoljno vremena da pobjegnem. Inače bi nas ose oboje napale.”

Koralina je okrenula ključ u bravi. Začuo se glasan škljocaj.

Vrata su se otvorila.

S one strane vrata nije bilo zida od opeke: samo tama. Prolazom je puhao hladan vjetar.

Koralina još nije prekoračila prag.

„I rekao je da to uopće nije bilo hrabro, to što je tamo stajao i puštao da ga ose bodu”, nastavila je pripovijedati mačku. „Nije bilo hrabro jer se nije bojao: to je bilo jedino što je mogao učiniti. Ali to što se vratio po naočale, a znao je da tamo ima osa i da ga je užasno strah – e, to je bilo hrabro.”

Zakoraknula je u mračni hodnik.

Osjetila je zadah prašine, vlage i plijesni.

Mačak je tapao pokraj nje.

„A zašto?” upitao je, iako nije zvučao kao da ga odgovor pretjerano zanima.

„Zato”, odvrtila je ona, „što je prava hrabrost kad nešto učiniš iako te to užasno plaši.”

Svijeća je bacala goleme, neobične, treperave sjene duž zida. Čula je kako se nešto kreće u tami pokraj nje, ili bar u njezinoj blizini – nije bila sigurna. Što god da je to bilo, činilo se da drži korak s njom.

„I zato se vraćaš u *njezin* svijet?” progovorio je mačak. „Jer te je tata svojevremeno spasio od osa?”

„Ne budi blesav”, odvrati Koralina. „Idem po njih jer su mi roditelji. Da oni primijete moj nestanak, sigurno bi učinili isto. Jesi li svjestan da opet govoriš?”

„Stvarno sam veliki sretnik”, odbrusi mačak, „što za suputnicu imam takvo oličenje mudrosti i inteligencije.” Ton mu je bio jednako sarkastičan kao i prije, ali krzno mu se nakostriješilo, a četkasti rep uspravio se ravno uvis.

Koralina je baš htjela reći nešto kao *oprosti* ili *zar nisam prošli put hodala puno kraće?* kad se svijeća najednom ugasila kao da je poklopljena rukom.

Začulo se struganje koraka i meko tapkanje. Koralini se činilo da u rebrima osjeća udaranje srca. Ispružila je ruku... i osjetila kako joj preko ruku i lica lagano prelazi neka lelujava tvar koja je podsjećala na paukovu mrežu.

Na kraju hodnika upalilo se električno svjetlo, zasljepljujuće poslije guste tame u prolazu. Nekoliko koraka ispred Koraline naspram svjetlosti se ocrtavao obris žene.

„Koralina? Dušo?” zovnula je.

„Mama!” uzviknula je Koralina i s olakšanjem, nestrpljivo, potrčala prema njoj.

„Dušo”, ponovila je žena. „Pa zašto si pobjegla od mene?”

Koralina se nije uspjela zaustaviti na vrijeme. Osjetila je kako je obuhvaćaju hladne ruke druge majke. Ukipila se na mjestu, ukočena i uzdrhtala u njezinu čvrstom zagrljaju.

„Gdje su moji roditelji?” upitala je.

„Tu smo”, rekla je druga majka, glasom tako sličnim glasu njezine prave majke da ih je Koralina jedva uspijevala razlikovati. „Tu smo. Spremni da te volimo i igramo se s tobom i hranimo te i činimo ti život zanimljivim.”

Koralina je zakoračila unatrag pa ju je druga majka nevoljko pustila iz zagrljaja.

Drugi otac, koji je dotad sjedio na stolici u hodniku, ustao je i nasmiješio se. „Dođi u kuhinju”, rekao je. „Pripremit ću nam malu noćnu užinu. A sigurno bi nešto htjela i popiti – što kažeš na vruću čokoladu?”

Koralina se otputila niz hodnik, do zrcala na drugom kraju. Pokazivalo je samo djevojčicu u kućnoj haljini i papučama koja je izgledala kao da je nedavno plakala. Ali njezine oči bile su prave oči, a ne crna puceta. U ruci je grčevito stiskala svijećnjak s izgorenom svijećom.

Pogledala je djevojčicu u zrcalu, koja je pak gledala u nju.

Bit ću hrabra, pomisli Koralina. Ne, ja *jesam* hrabra.

Odložila je svijećnjak na pod i okrenula se. Druga majka i drugi otac promatrali su je gladnim pogledom.

„Ne treba mi užina”, odgovorila je. „Imam jabuku. Vidite?” Izvadila je jabuku iz džepa kućne haljine i zagrizla u nju, hineći užitak i oduševljenje koje nije doista osjećala.

Drugi otac djelovao je razočarano. Druga majka se nasmiješila, pokazujući sve svoje zube. Svi su bili sasvim malo predugi. Njezine crne, dugmaste oči svjetlucale su i caklile se pod svjetlima u hodniku.

„Ne bojim vas se”, rekla je Koralina, iako ih se zapravo strahovito bojala. „Vratite mi moje roditelje.”

Svijet koji ju je okruživao kao da je zatitrao po rubovima.

„A kakve ja imam veze s tvojim starim roditeljima? Ako su te napustili, Koralina, to su sigurno učinili jer si im bila dosadna ili zamorna. Ali meni nikad nećeš dosaditi i ja te nikad neću ostaviti. Sa mnom ćeš ovdje uvijek biti na sigurnom.” Prividno mokra crna kosa druge majke izvijala joj se po glavi poput pipaka nekog stvora iz najdubljeg oceana.

„Nisam im bila dosadna”, rekla je Koralina. „Lažeš. Ti si ih ugrabila.”

„Koralina, budalice mala. Gdje god da su, dobro im je.”

Na to ju je Koralina jednostavno prostrijelila pogledom.

„Dokazat ću ti”, rekla je druga majka i dugim bijelim prstima prešla preko površine zrcala. Zrcalo se zamaglilo, kao da je u nj puhnuo zmaj, a zatim se slika razbistrila.

U zrcalu je već svanuo dan. Koralina je gledala u hodnik koji se protezao sve do ulaznih vrata stana. Vrata su se otvorila izvana. U stan su ušli Koralinini majka i otac. Nosili su kovčege.

„Odmor je bio sjajan”, rekao je Koralinin otac.

„Stvarno je dobro što više nemamo Koralinu”, rekla je njezina majka uz sretan osmijeh. „Sad možemo raditi sve ono što smo oduvijek htjeli, ali nismo mogli zbog male kćeri. Na primjer, putovati u strane zemlje.”

„Osim toga,” dometnuo je otac, „tješi me što znam da će joj njezina druga majka pružiti neusporedivo bolju brigu od nas.”

Zrcalo se zamaglilo. Prizor s roditeljima zamijenila je prijašnja slika noći.

„Vidiš?” upitala je njezina druga majka.

„Ne”, odvrtila je Koralina. „Ne vidim. Niti vjerujem u to.”

Nadala se da upravo viđeni prizor nije bio stvaran, ali ipak nije bila tako sigurna kao što se činilo. Osjećala je da joj nutrinu nagriza tračak sumnje, kao crv u jezgri jabuke. Ali kad je podigla pogled prema licu druge majke, vidjela je na njezinu licu bljesak istinskog bijesa, koji je sijevnuo poput munje na ljetnom nebu. Nakon toga je znala da je slika u zrcalu bila obična varka.

Koralina je sjela na kauč i nastavila jesti svoju jabuku.

„Molim te”, rekla je njezina druga majka. „Ne budi tako teška.” Ušla je u dnevnu sobu i dvaput pljesnula. Začulo se šuškanje i pojavio se crni štakor. Pogledao je drugu majku. „Donesi mi ključ”, zapovjedila je ona.

Štakor je zacičao i odjurio kroz otvorena vrata koja su vodila u Koralinin pravi stan.

Vratio se vukući ključ.

„Zašto nemaš ključ na ovoj strani?” upitala je Koralina.

„Samo je jedan ključ. I samo su jedna vrata”, javio se drugi otac.

„Šuti”, rekla je druga majka. „Ne smiješ zbunjivati našu dragu Koralinu tim nevažnim sitnicama.” Gurnula je ključ u bravu i okrenula ga. Unatoč zapinjanju, brava se zatvorila uz mukli zveket.

Spustila je ključ u džep svoje pregače.

Vani se počelo daniti – nebo je poprimilo svjetlucavu, sivkastu nijansu.

„Pa, ako nećemo ništa prigristi,” rekla je druga majka, „još uvijek nam treba redovit san da očuvamo ljepotu. Ja idem natrag u krevet, Koralina. Toplo ti preporučujem da i ti učiniš isto.”

Položila je duge bijele prste na ramena drugog oca i izvela ga iz sobe.

Koralina je prišla vratima na drugom kraju dnevne sobe. Vukla ih je i vukla, no ipak su odoljela svim njezinim pokušajima da ih otvori. Vrata spavaće sobe drugih roditelja sad su također bila zatvorena.

Bila je vrlo umorna, ali nije željela spavati u svojoj sobi. Nije uopće željela spavati pod istim krovom s drugom majkom.

Ulazna vrata bila su otključana. Izašla je u prvo jutarnje svjetlo i spustila se niz kamene stube. Sjela je najdonju stepenicu, još hladnu od noćnog zraka.

Osjetila je kako joj se uz tijelo pripija nešto krzveno u jednom gipkom, umiljatom pokretu. Prvo je poskočila od iznenađenja, no odahnula je vidjevši tko je to.

„Oh. To si ti”, pozdravila je crnog mačka.

„Vidiš?” upita crni mačak. „Nije me baš tako teško prepoznati, zar ne? Čak i bez imena.”

„Dobro, ali što bi bilo da te hoću dozvati?”

Mačak je nabrao njušku, jasno joj dajući do znanja da nije impresioniran tim argumentom. „Dozivanje mačaka”, rekao je kao da joj povjerava tajnu, „prilično je precijenjena aktivnost. To ti je isto kao da pokušavaš dozvati vihor.”

„A što da je vrijeme za večeru?” upita Koralina. „Zar u tom slučaju ne bi htio da te netko pozove?”

„Naravno”, prizna mačak. „Ali jednostavan uzvik ‘Večera!’ sasvim je dovoljan. Vidiš? Imena su nepotrebna.”

„Zašto me ona želi?” upita Koralina mačka. „Zašto želi da ostanem ovdje s njom?”

„Mislim da ona želi nešto što će voljeti”, odgovori mačak. „Nešto što nije ona. A možda bi htjela i nešto staviti pod zub. Kod takvih stvorenja je teško odrediti što bi im bilo draže.”

„Možeš li mi dati neki savjet?” upita Koralina.

Mačak je izgledao kao da se sprema izreći još neku sarkastičnu primjedbu. Na kraju je samo trznuo brkovima i rekao: „Ponudi joj neki izazov. Nema nikakvog jamstva da će igrati pošteno, ali njezina vrsta voli igre i izazove.”

„A to je kakva vrsta?” upita Koralina.

Umjesto da joj odgovori, mačak se jednostavno s užitkom protegnuo i udaljio. Zastavši na tren, okrenuo se i rekao: „Da sam na tvom mjestu, vratio bih se u kuću. Odspavaj malo. Čeka te dug dan.”

Nakon tih riječi, mačak je nestao. Koralina je morala priznati da je u pravu. Ušuljala se natrag u utihlu kuću i prošla pokraj zatvorenih vrata spavaće sobe iza kojih su njezina druga majka i drugi otac... radili što? pitala se. Spavali? Čekali? Odjednom je bila sigurna da bi s druge strane

vrata zatekla praznu sobu. Ili točnije, da je ta soba prazna te da bi prazna i ostala sve do trenutka otvaranja vrata.

Nekako joj je zbog toga bilo lakše. Ušla je u zeleno-ružičastu parodiju svoje prave sobe. Zatvorila je vrata i pred njih dovukla kutiju s igračkama. Znala je da to nije dovoljno da ikome prepriječi put u sobu, ali nadala se barem tome da će je probuditi buka pokuša li netko ući.

Većina je igračaka u kutiji s igračkama spavala. Dok je pomicala kutiju počele su se meškoljiti i mrmljati, ali potom su se opet umirile. Koralina je provjerila ima li ispod kreveta štakora. Nije našla ništa sumnjivo. Skinula je kućnu haljinu, izula papuče i zavukla se u krevet. Zaspala je prije nego što je stigla pošteno razmisliti na što je mačak mislio kad je spomenuo *izazov*.

OceanofPDF.com

6

Koralinu je probudilo kasnojutarnje sunce koje joj je udaralo ravno u lice.

Isprva se osjećala potpuno izgubljeno. Niti je znala gdje je, niti je bila sasvim sigurna *tko* je. Nevjerojatno je u kojoj mjeri ono što jesmo ovisi o tome gdje se ujutro probudimo i nevjerojatno je koliko je ta svijest o tome *tko* smo zapravo krhka.

Ponekad bi se Koralina toliko zadubila u maštarije o istraživanju Arktika, amazonskih prašuma ili najzabačenijih krajeva Afrike, da bi zaboravila na samu sebe. Trgnula bi se tek kad bi je netko potapšao po ramenu ili je pozvao po imenu, a onda bi imala osjećaj da se vraća s udaljenosti od milijun milja. Zatim bi se u jednom djeliću sekunde morala podsjetiti *tko* je, kako se zove pa čak i to da uopće postoji.

Osjećala je sunce na licu i znala da je Koralina Jones. Da. Potom su joj zeleni i ružičasti tonovi sobe u kojoj se nalazila, te šuštanje velikog šarenog leptira od papira koji je lepršao i letio ispod stropa rekli gdje se probudila.

Ustala je. Zaključila je da ne može cijeli dan provesti u pidžami, kućnoj haljini i papučama, pa makar to značilo da će morati odjenuti odjeću druge Koraline. (Postoji li uopće druga Koralina? Ne, zaključila je, ne postoji. Postoji samo ona.) No u ormaru nije bilo normalne odjeće. Odjeća koju je tamo pronašla bila bi dobra za prerušavanje ili (pomislila je Koralina) za njezinu pravu garderobu, da se nju pitalo: otrcani vještici kostim; pokrpani kostim strašila; kostim ratnice iz budućnosti, s malim digitalnim svjetlima koja su bljeskala i treperila; elegantna večernja haljina posve prekrivena perjem i ogledalcima. Naposljetku je u jednoj ladici pronašla crne traperice koje su izgledale kao da su sašivene od baršunastog materijala noći te sivi pulover boje gustog dima, posut jedva vidljivim, sićušnim zvjezdicama u svjetlucavoj tkanini.

Obukla je traperice i pulover. Na noge je navukla jarkonarančaste čizme pronađene u dnu ormara.

Iz džepa kućne haljine izvadila je posljednju jabuku i kamen s rupom u sredini.

Kamen je spremila u džep traperica. Odmah joj se učinilo da joj se glava malo razbistrila, kao da je izašla iz nekakve izmaglice.

Otišla je u kuhinju u kojoj nije bila nikoga.

Unatoč tome bila je sigurna da se u stanu nalazi još netko. Hodala je niz hodnik dok nije došla do radne sobe svog oca i ustanovila da nije prazna.

„Gdje je druga majka?” upitala je drugog oca. Sjedio je u radnoj sobi za radnim stolom koji je bio istovjetan radnom stolu njezina oca, ali nije ništa radio. Čak nije čitao ni vrtlarske kataloge, kao njezin tata kad se samo pretvara da nešto radi.

„Vani”, odgovorio je. „Popravlja vrata. Muče nas štetočine.” Činilo se da mu je drago što ima s kime razgovarati.

„Misliš, štakori?”

„Ne, štakori su naši prijatelji. Ovo je nekakva druga vrsta, neki crni stvor, visoko uzdignuta repa.”

„Misliš, mačak?”

„Upravo on”, potvrdio je njezin drugi otac.

Danas je manje sličio njezinu pravom ocu. Lice mu je bilo nekako nejasnije – podsjećalo je na tijesto za kruh koje se počelo dizati, izglađujući usput izbočine, bore i udubine.

„Znaš, ne bih smio razgovarati s tobom dok nje nema”, rekao je. „Ali ništa se ti ne brini. Rijetko kad je nema. Pokazat ću ti svu divotu naše gostoljubivosti, pa nećeš ni pomišljati na povratak kući.” Zatvorio je usta i sklopio ruke u krilu.

„I što bih ja sad trebala raditi?” upitala je Koralina.

Drugi otac pokazao je prema svojim usnicama. *Tišina.*

„Ako ne želiš čak ni razgovarati sa mnom,” reče Koralina, „odoh ja u istraživanje.”

„To je besmisleno”, odvratio je drugi otac. „Sve što postoji je ovdje. Samo je to napravila: kuću, vrt i ljude u kući. Napravila ih je i čekala.” Odjednom je izgledao posramljeno. Opet je prislonio prst na usnice, kao da je previše rekao.

Koralina je otišla iz radne sobe. Ušla je u dnevnu sobu i prišla starim vratima. Vukla ih je, drimala, tresla. Ali ne. I dalje su bila zaključana, a ključ je čuvala druga majka.

Obazrela se po sobi. Bila joj je tako poznata – i utoliko čudnija. Sve je bilo isto kao što se sjećala: bakin namještaj neobičnog mirisa, na zidu slika zdjele s voćem (grožđe, dvije šljive, breskva i jabuka), niski drveni stolić s nogarima u obliku lavova te prazan kamin koji kao da je isisavao toplinu iz sobe.

Uto je zamijetila nešto novo, nešto što, koliko se mogla sjetiti, nije vidjela nikad prije. Na polici iznad kamina stajala je staklena kugla.

Otišla je do kamina, propela se na prste i uzela je. Unutrašnjost kugle sadržavala je vodu, umjetni snijeg i dvije male prilike. Koralina ju je protresla i u kugli počeo sniježiti. Bijeli snijeg svjetlucavo je lelujavao kroz vodu.

Vratila je snježnu kuglu na policu iznad kamina i nastavila tražiti prave roditelje i izlaz iz ovog svijeta.

Napustila je stan. Prošla je pokraj svijetlećih vrata iza kojih su gospođice Spink i Forcible izvodile svoju vječnu predstavu i otputila se u šumu.

U Koralininu svijetu, poslije šumarka slijedili su staro tenisko igralište i livada. U ovom svijetu, šuma se protezala dalje. Stabla su sa svakim Koralininim korakom sve manje sličila pravim stablima, a sve više nekakvoj gruboj skici.

Uskoro su djelovala posve nerazrađeno, kao ideja stabla koju je netko na brzinu bacio na papir: dolje sivkastosmeđe deblo, gore zelenkasta mrlja koja je možda predstavljala lišće.

Možda drugu majku ne zanima drveće, pomislila je Koralina, ili možda nije očekivala da će itko odmaći tako daleko, pa se nije potrudila izraditi uvjerljivu sliku.

Koralina je nastavila hodati.

Oko nje se počela spuštati sumaglica.

Nije u njoj bilo vlage, kao u normalnoj magli ili sumaglici. Nije bila hladna, nije bila topla. Koralini se činilo kao da korača u ništavilo.

Ja sam istraživačica, pomislila je. I treba mi svaki izlaz odavde do kojeg mogu doći. Zato ću nastaviti s hodanjem.

Svijet kroz koji je hodala bio je bezbojno ništavilo, kao neispisani list papira ili golema, prazna bijela soba. Nije imao temperaturu, miris, teksturu niti okus.

„Nije ovo nikakva sumaglica”, zaključila je Koralina, iako i dalje nije znala što je posrijedi. U jednom se trenutku čak zapitala nije li možda oslijepila. Ali ne, vidjela je samu sebe jasno kao dan. Pod nogama joj se nije prostiralo tlo, već samo magličasta, mliječna bjelina.

„Dobro, što ti to izvodiš?” obratila joj se neka prilika, prilazeći joj s boka.

Bilo joj je potrebno nekoliko trenutaka da izoštri pogled. Prvo je, dok je prilika još bila daleko, mislila da je riječ o nekakvom lavu. Kad joj se prilika približila, pomislila je da je riječ o mišu. Naposljetku je ipak shvatila tko je to.

„Istražujem”, objasnila je Koralina mačku.

Onako nakostriješen, širom otvorenih očiju i spuštenu repu koji je uvukao između stražnjih nogu, mačak nije djelovao nimalo sretno.

„Ovo je opako mjesto”, rekao je mačak. „Ako ga uopće želiš nazvati mjestom, a ja ne želim. Što ti ovdje radiš?”

„Istražujem.”

„Ovdje nećeš ništa naći”, rekao je mačak. „Ovo je jednostavno sve što je ostalo vani – u onom dijelu njezina svijeta koji se *ona* nije udostojila dotjerati.”

„Ona?”

„Ona koja tvrdi da je tvoja druga majka”, pojasnio je mačak.

„A što je ona?” ustrajala je Koralina.

Mačak nije odgovorio, nego je samo nastavio tapati kroz blijedu sumaglicu, držeći korak s Koralinom.

Pred njima se počeo pomaljati neki visoki, prijeteći, tamni obris.

„Prevario si se!” rekla je mačku. „Ovdje *ipak* nešto postoji!”

Obris u sumaglici poprimio je oštriji oblik: iz bezoblične bjeline pred njima se zlokobno izdigla tamna kuća.

„Ali to je...” poče Koralina.

„Kuća iz koje si upravo otišla”, potvrdi mačak. „Upravo tako.”

„Možda sam u sumaglici pogrešno skrenula”, reče Koralina.

Mačak je savio vršak repa u znak upitnika i nakrivio glavu. „*Ti* možda jesi”, odvratio je. „Ali *ja* sigurno ne bih. Pogrešno skretanje, da ne bi.”

„Ali kako je moguće poći s jedne točke, a ipak se vratiti na nju?”

„Lako”, odgovori mačak. „Zamisli da kreneš na put oko svijeta. Krenut ćeš s početne točke i na kraju se opet naći u njoj.”

„Onda je ovo neki jako mali svijet”, zamijeti Koralina.

„Za nju je dovoljno velik”, reče mačak. „Paukova mreža mora biti samo onoliko velika koliko je potrebno da se u nju uhvate muhe.”

Koralina se strese.

„On mi je rekao da ona popravlja sve ulaze i vrata,” rekla je mačku, „kako ti ne bi mogao ući.”

„Samo neka *pokušava*”, odvrati mačak, nimalo impresioniran. „O, da. Samo neka pokušava.” Zastali su u šumarku pokraj kuće. Tu su stabla izgledala znatno vjerodostojnije. „Ovakva mjesta imaju ulaze i izlaze za koje ne zna čak ni *ona*. „

„Je li ona stvorila ovo mjesto?” upita Koralina.

„Stvorila, pronašla, zar je to važno?” odvrati mačak. „U svakom slučaju, u njezinu je posjedu već jako dugo. Samo malo...” stresao se i skočio. Koralina nije dospjela trepnuti, a mačak je već sjedio sa šapom na velikom crnom štakoru. „Ne volim štakore ni u najsretnijim okolnostima,” nastavio je mačak razgovorljivim tonom, kao da se ništa nije dogodilo, „ali svi ovdašnji štakori su njezine uhode. Ona ih koristi kao svoje oči i ruke...” Tu je pustio štakora.

Štakor je pretrčao gotovo cijeli metar prije nego što ga je mačak zaustavio skočivši na njega. Žestoko ga je udario jednom šapom izvučenih

pandži, dok ga je drugom zadržavao na mjestu. „Obožavam ovaj dio”, sretno će mačak. „Hoćeš da sve ponovim?”

„Ne”, reče Koralina. „Zašto to radiš? To je mučenje.”

„Mm”, reče mačak. Pustio je štakora.

Ošamućeni štakor je prvih nekoliko koraka oteturao da bi potom počeo trčati. Mačak ga je jednim udarcem šape odbacio uvis i uhvatio zubima.

„Prestani!” rekla je Koralina.

Mačak je ispustio štakora između prednjih šapa. „Ima onih”, rekao je uz uzdah, tonom glatkijim od nauljene svile, „koji mačju sklonost da se poigrava s plijenom smatraju znakom milosrđa – na kraju krajeva, tako bar s vremena na vrijeme neki smiješni mali čalabrčak na četiri noge uspije pobjeći. Koliko često *tvoja* večera ima priliku za bijeg?”

Nakon toga je opet uhvatio štakora zubima i odnio ga u šumarak, iza drveta.

Koralina se vratila u kuću.

Sve je bilo tiho, prazno i napušteno. Čak su joj i njezini koraci bili preglasni, iako je hodala po sagu. U zraci sunčane svjetlosti lebdjele su čestice prašine.

Na drugom kraju hodnika visjelo je zrcalo. Promatrala je vlastito približavanje zrcalu i svoj odraz, koji je izgledao nešto hrabrije nego što se doista osjećala. Zrcalo nije pokazivalo ništa drugo. Samo nju, u hodniku.

Na ramenu je osjetila dodir nečije ruke i podigla pogled. Druga majka zurila je u nju velikim, crnim očima poput puceta.

„Koralina, dušo moja”, rekla je. „Sad kad si se vratila iz šetnje, mogle bismo se ostatak jutra zajedno igrati. Što kažeš na školicu? Monopoli? Čovječe, ne ljuti se?”

„Nije te bilo u zrcalu”, rekla je Koralina.

Druga majka se nasmiješi. „Zrcalima”, reče, „nikad ne treba vjerovati. Dakle, što ćemo se igrati?”

Koralina odmahne glavom. „Ne želim se igrati s tobom”, reče. „Želim se vratiti kući i biti s mojim pravim roditeljima. Želim da ih pustiš na slobodu. Da nas sve pustiš.”

Druga majka je vrlo polako zatresla glavom. „Nezahvalnost kćeri”, rekla je, „probada jače od gujina zuba. Ali ljubav može slomiti i najponosniji duh.” Njezini dugi bijeli prsti zatreperiše, milujući zrak.

„Nemam te namjeru voljeti”, odvrati Koralina. „Ni u kom slučaju. Ne možeš me prisiliti da te volim.”

„Porazgovarajmo o tome”, reče druga majka. Okrenula se i otišla u dnevnu sobu. Koralina je pošla za njom.

Druga majka sjela je na veliki kauč. Podigla je smeđu torbicu koja je stajala pokraj kauča i iz nje izvadila bijelu vrećicu od šušlavog papira.

Ispružila je ruku s papirnatom vrećicom prema Koralini. „Izvoli”, uljudno je ponudila.

Očekujući karamelu ili neke druge bombone, Koralina je pogledala u vrećicu. Bila je dopola ispunjena velikim, sjajnim žoharima, koji su gmizali jedni preko drugih pokušavajući pobjeći iz vrećice.

„Ne”, odbije Koralina. „Ne bih.”

„Kako hoćeš”, odvrati njezina druga majka. Pomno je odabrala osobito velikog i crnog žohara, otkinula mu nožice (koje je uredno ispustila u veliku staklenu pepeljaru na stoliću pokraj kauča) i ubacila ga u usta. Sažvakala ga je s velikim zadovoljstvom.

„Mljac”, rekla je i poslužila se još jednim žoharom.

„Ti si bolesna”, reče Koralina. „Bolesna, zla i čudna.”

„Zar se tako razgovara s mamom?” upita njezina druga majka. Usta su joj bila puna žohara.

„Nisi ti moja mama”, odbrusi Koralina.

Njezina druga majka nije se dala smesti. „Koralina, mislim da si se malo previše uzrujala. Možda bismo danas poslije podne mogle vesti ili slikati vodenim bojama. Zatim bismo večerale, a nakon toga bi se ti, budeš li dobra, prije spavanja mogla poigrati sa štakorima. A ja ću ti pročitati priču, ušuškati te u krevet i poljubiti te za laku noć.” Njezini dugi bijeli prsti blago su zatitrali, poput krila umornog leptira; i Koralina je zadrhtala.

„Ne”, odbila je.

Druga majka sjedila je na kauču. Usta je stisnula u crtu, ali usnice je napućila. Ubacila je u usta prvo jednog, a zatim i drugog žohara, kao da

jede groždice prelivene čokoladom. Njezine crne dugmaste oči gledale su u zelenkastosmeđe Koralinine oči. Njezina sjajna crna kosa izvijala se i uvijala od nekog vjetra koji Koralina nije mogla ni dotaknuti ni osjetiti.

Zurile su jedna u drugu dulje od minute. Zatim je druga majka rekla: „Pristojno se ponašaj!” Pažljivo je presavinula vrh bijele papirnate vrećice, da žohari ne mogu pobjeći, i vratila je u torbu. Potom je ustala i nastavila rasti u visinu: izgledala je viša nego što je Koralina upamtila. Posegnula je u džep pregače i prvo izvukla crni ključ. Namrštila se i ubacila ga u torbicu. Zatim je izvukla sićušni ključ srebrnaste boje. „Evo”, rekla je. „Ovo činim zbog tebe, Koralina. Za tvoje dobro. Jer te volim. Da te naučim pristojnom ponašanju. Na kraju krajeva, čovjek se mjeri po ponašanju.”

Odvukla je Koralinu natrag u hodnik i prišla zrcalu u dnu predsoblja. Gurnula je sićušni ključ u zrcalo i *okrenula* ga.

Zrcalo se otvorilo poput vrata, otkrivajući mračni prostor s druge strane. „Van ćeš izaći kad se naučiš lijepom ponašanju”, rekla je druga majka. „I kad budeš spremna biti umiljata kći.”

Podigla je Koralinu i gurnula je u mutni prostor iza zrcala. Na donjoj usnici ostao joj je komadić žohara. Crne dugmaste oči bile su posve bezizražajne.

Zatvorila je zrcalna vrata i ostavila Koralinu u tami.

Koralina je osjetila kako joj negdje iz nutrine navire silovit jecaj. Zaustavila ga je prije nego što je izbio van. Duboko je udahnula i izdahnula. Zatim je ispružila ruke da opipa prostor u kojem je bila zatočena. Bio je velik poput ostave: dovoljno visok da se u njemu stoji ili sjedi, ali ne dovoljno širok ili dubok da može leći.

Jedan zid bio je staklen i hladan na dodir.

Još jednom je obišla sićušnu prostoriju, prelazeći rukama preko svake površine koju je mogla doseći, tražeći kvake, prekidače za svjetlo ili skrivene rukohvate – bilo kakav izlaz – ali nije ništa našla.

Preko nadlanice joj je protrčao pauk i ona potisne vrisak. Izuzme li se pauk, bila je sama u potpunoj tami ormara.

Odjednom je rukom dotaknula nešto što je po svemu podsjećalo na obraz i usnice, malene i hladne. U uhu je začula šapat: „Tiho! Ne zbori! Ne reci ni riječce, jer zla dama možda osluškuje!”

Koralina nije ništa rekla.

Na licu je osjetila dodir hladne ruke, prebiranje prstića koji su doticali kožu kao nježna krila noćnog leptira.

Još jedan glas, bojažljiv i tako tih da ga je Koralina možda samo umislila, rekao je: „Jesi li ti... jesi li ti *živa*?”

„Da”, šapne Koralina.

„Dijete jadno”, reče prvi glas.

„Tko ste vi?” šapne Koralina.

„Imena, imena, imena”, reče novi glas, udaljen i izgubljen. „Imena nestaju prva, nakon što nestane daha, nakon što srce stane. Sjećanja čuvamo dulje od imena. Još mogu vidjeti svoju guvernantu kako u svibanjsko jutro nosi moj обруč i štap, dok iza nje sije sunce, a svi se tulipani njišu na povjetarcu. Ali više ne pamtim ime ni njoj ni tulipanima.”

„Mislim da tulipani nemaju imena”, reče Koralina. „Oni su jednostavno tulipani.”

„Možda”, tužno dopusti glas. „Ali uvijek sam mislio da su ti tulipani sigurno imali imena. Bilo ih je crvenih i narančastocrvenih i crvenonarančastožutih, kao žeravica u kaminu dječje sobe za zimskih večeri. Još ih pamtim.”

Glas je zvučao beskrajno tužno i Koralina je pružila ruku prema mjestu odakle je dopirao, čvrsto stisnuvši hladnu ruku koju je tamo pronašla.

Oči su joj se polako navikavale na tamu. Sad je vidjela, ili je bar mislila da vidi, tri prilike, sve tri slabašne i blijede poput Mjeseca pri danjem svjetlu. Vidjelo se da su otprilike njezina rasta. Hladna ruka uzvratila joj je stisak. „Hvala”, reče taj glas.

„Jesi li ti djevojčica?” upita Koralina. „Ili dječak?”

Nastala je stanka. „Kad sam bio mali, nosio sam suknje, a kosa mi je bila duga i kovrčava”, reče glas. „Ali sad kad me pitaš, čini mi se da su mi jednog dana uzeli suknje, dali hlače i odrezali kosu.”

„Ne razmišljamo mi o takvim stvarima”, reče prvi glas.

„Možda ipak dječak”, nastavi glas čiju je ruku držala. „Vjerujem da sam nekoć bio dječak.” I zablistao je malo jače u tami sobe s one strane zrcala.

„Što vam se dogodilo?” upita Koralina. „Kako ste dospjeli ovamo?”

„Ona nas je ovdje ostavila”, reče jedan od glasova. „Ukrala nam je srca, ukrala nam je duše, oduzela nam živote, ostavila nas ovdje i zaboravila nas u mraku.”

„Jadna djeco”, reče Koralina. „Koliko ste već dugo ovdje?”

„Već jako dugo”, reče jedan od glasova.

„Uistinu. Toliko godina da im ne znamo broja”, dometne prvi glas.

„Ja sam prošao kroz vrata kuhinjske praonice”, reče onaj glas koji je mislio da je možda dječak, „i opet se našao u primaćoj sobi. Ali dočekala me *ona*. Rekla mi je da je ona moja druga mama, ali više nikad nisam vidio svoju pravu mamu.”

„Bježi!” reče prvi glas koji joj se obratio – djevojčica, činilo se Koralini. „Bježi, dok još imaš zraka u plućima i krvi u žilama i topline u

srcu. Bježi dok još imaš um i dušu.”

„Neću bježati”, reče Koralina. „Ugrabila je moje roditelje. Došla sam po njih.”

„Ah, ali ona će te držati ovdje dok se dani pretvaraju u prašinu, lišće opada i godine prolaze jedna za drugom kao tik-tik-takanje sata.”

„Ne”, reče Koralina. „Neće.”

U sobi iza zrcala nastao je muk.

„Ako kojim slučajem”, progovori glas u tami, „uspiješ gospi preoteti mamu i tatu, možda uspiješ osloboditi i naše duše.”

„Zar vam ih je ukrala?” zaprepašteno upita Koralina.

„Jest. I sakrila ih.”

„Zato nismo mogli otići odavde, nakon smrti. Zadržala nas je i hranila se nama, pa zato sad i nemamo ništa svoje, nego samo zmijske košuljice i paukove ljuske. Nađi naša skrivena srca, mlada gospodarice.”

„A što će se dogoditi s vama ako uspijem?” upita Koralina.

Glasovi joj nisu odgovorili.

„I što će ona učiniti meni?” doda.

Blijede prilike blago su titrale. Lako ih je mogla zamisliti kao trag slike koja je odavno izbljedjela ili sijevanje u očima nakon što se ugasi jarka svjetlost.

„Ne boli”, šapne jedan slabašni glas.

„Uzet će ti život, sve što jesi, sve do čega ti je stalo i neće ti ostaviti ništa doli izmaglice i magluštine. Uzet će ti radost. I kad se jednog dana probudiš, nećeš više imati ni srca ni duše. Postat ćeš ljuska, pramen dima, san na javi, sjećanje na davno zaboravljenu stvar.”

„Prazna”, šapne treći glas. „Prazna, prazna, prazna, prazna, prazna.”

„Moraš pobjeći”, tiho uzdahne jedan od glasova.

„Mislim da to nije točno”, reče Koralina. „Pokušala sam pobjeći i nije mi uspjelo. Zauzvrat mi je jednostavno otela roditelje. Možete li mi reći kako da izađem iz ove prostorije?”

„Da znamo, rekli bismo ti.”

„Jadna djeca”, pomisli Koralina u sebi.

Sjela je. Skinula je pulover, smotala ga i stavila ga iza glave, kao jastuk. „Neće me vječno držati u mraku”, reče Koralina. „Ovamo me i dovela zato da se igramo. ‘Igre i izazovi’ rekao je mačak. Nisam joj nikakav izazov dok sjedim u tami.” Pokušala se udobnije smjestiti, meškoljeći se i izvijajući da stane u prostor iza zrcala. Osjetila je kruljenje u truhu. Posljednju jabuku jela je u najsitnijim mogućim zalogajima, da joj potraje što dulje. Nakon toga je još uvijek bila gladna. Nešto joj je palo na um pa je šapnula: „Kad me dođe pustiti, zašto i vas troje ne izađete sa mnom?”

„Da bar možemo”, uzdahnuše oni jedva čujnim glasovima. „Ali ona ima naša srca. Sad pripadamo tami i praznim prostorima. Svjetlo bi nas smežuralo i spalilo.”

„Oh”, reče Koralina.

Zatvorila je oči, od čega je tama postala još tamnija, i naslonila glavu na smotani pulover da može zaspati. Dok je tonula u san, učinilo joj se da je na obrazu osjetila sablasni poljubac pun nježnosti, a u uhu začula šaptanje glasa tako tihog da se jedva čuo. Tako je bio blag, neuhvatljiv i prigušen taj glas da je Koralina gotovo mogla povjerovati da joj se samo pričinio.

„Pogledaj kroz kamen”, rekao je glas. Potom je zaspala.

OceanofPDF.com

Druga majka izgledala je zdravije nego prije: obrazi su joj bili nešto rumeniji, a pramenovi kose migoljili su se poput lijenih zmija za toplog dana. Crna puceta koja je imala umjesto očiju djelovala su ulašteno.

Prošla je kroz zrcalo kao kroz vodu i zagledala se u Koralinu. Srebrnim je ključićem otključala vrata. Podigla je Koralinu u naručje onako kako je to činila njezina prava majka dok je Koralina bila mnogo manja, držeći poluprobudenu djevojčicu kao da je beba.

Druga majka odnijela je Koralinu u kuhinju i s velikom je nježnošću poglela na kuhinjski pult.

Koralina se pokušavala razbuditi. Na trenutak je bila svjesna samo da je mažena, voljena i to joj je bilo dovoljno. Zatim je shvatila gdje je, i s kim.

„Eto, slatka moja Koralina”, reče njezina druga majka. „Došla sam i iznijela te iz ormara. Morala si naučiti lekciju, ali ovdje pravdu ublažavamo milošću, ljubimo grešnika i mrzimo grijeh. Budeš li ubuduće dobro dijete koje voli svoju majku, budeš li poslušna i ljubazna, ti i ja ćemo se savršeno razumjeti i savršeno voljeti.”

Koralina je protrljala kapke još pomalo slijepljene od sna.

„U ormaru je bilo još djece”, reče. „Stare djece, iz daleke prošlosti.”

„Stvarno?” odvrati druga majka. Ushodala se između tava i hladnjaka, iznoseći jaja i sireve, te maslac i dasku s ploškama ružičaste slanine.

„Da”, reče Koralina. „Stvarno. Mislim da me namjeravaš pretvoriti u takvo dijete. U mrtvu olupinu.”

Njezina druga majka blago se osmjehnula. Jednom rukom razbila je jaja nad zdjelom, drugom ih je miješala i mutila. Zatim je u tavu stavila komadić maslaca, koji se otopio uz cvrčanje i šištanje dok je ona rezala sir

na tanke ploške. Rastopljeni maslac i sir izlila je u razmućena jaja i sve zajedno promiješala.

„Baš si prava budalica, dušo moja”, reče druga majka. „Volim te. Uvijek ću te voljeti. Razumne osobe ionako ne vjeruju u duhove. I to zato što su oni nevjerovatni lažljivci. Pomiriši samo kakav ti krasan doručak pripravljam.” Izlila je žutu smjesu u tavu. „Omlet od sira. Njega najviše voliš.”

Koralina osjeti kako joj rastu zazubice. „Ti voliš igre”, reče. „Tako mi bar kažu.”

Crne oči druge majke sijevnuše. Rekla je samo: „Svi vole igre.”

„Da”, složi se Koralina. Spustila se s pulta i sjela za kuhinjski stol.

Slanina u pećnici je cvrčala i pucketala. Miris je bio božanstven.

„Zar ne bi bila sretnija da me osvojiš u poštenom nadmetanju?” upita Koralina.

„Možda”, odvrati druga majka. Pravila se da je nezainteresirana, ali prsti su joj se trznuli i zakuckali po stolu. Liznula je usnice grimiznim jezikom. „Što mi točno nudiš?”

„Sebe”, reče Koralina. Morala se uhvatiti za koljena ispod stola da zaustavi njihovo podrhtavanje. „Ako izgubim, zauvijek ću ostati ovdje s tobom i pustiti da me voliš. Bit ću tvoja poslušna kći. Jest ću tvoju hranu i igrat ću Čovječe, ne ljuti se. I dopustit ću ti da mi na oči prišiješ puceta.”

Dugmaste crne oči druge majke netremice su je promatrale. „To zvuči divno”, primijeti ona. „A ako ne izgubiš?”

„Onda ćeš mi dopustiti da odem. Sve ćeš nas pustiti – moje prave mamu i tatu, mrtvu djecu, sve osobe koje si ovdje zatočila.”

Druga majka izvadila je slaninu iz pećnice i stavila je na tanjur. Potom je na isti tanjur istresla omlet od sira, koji se pritom savršeno preklopio.

Stavila je doručak pred Koralinu, zajedno s čašom svježeg iscijeđenog soka od naranče i šalicom pjenušave vruće čokolade.

„Da”, reče ona. „Mislim da mi se ta igra sviđa. Ali čega ćemo se igrati? Odgonetanja? Ispitivanja znanja? Ili vještina?”

„Istraživanja”, predloži Koralina. „Igrat ćemo se pronalaženja stvari.”

„A što ti to misliš da bi trebala tražiti u toj našoj skrivalici, Koralina Jones?”

Koralina je oklijevala. Potom je progovorila: „Moje roditelje”, reče ona. „I duše djece s one strane zrcala.”

Čuvši to, druga se majka slavodobitno nasmiješila pa se Koralina zapitala je li donijela dobru odluku. No sad je ionako bilo prekasno da se predomisli.

„Dogovoreno”, prihvati druga majka. „Sad pojedj doručak, srce moje. Ne brini se, neće ti naškoditi.”

Koralina je zurila u doručak, ljuteći se zbog vlastite popustljivosti; ali umirala je od gladi.

„Kako da znam hoćeš li održati riječ?” upita Koralina.

„Kunem se”, rekla je druga majka. „Kunem se grobom svoje majke.”

„Ima li ona grob?” upita Koralina.

„O, da”, potvrdi druga majka. „Osobno sam je tamo smjestila. A kad sam primijetila da pokušava ispuzati iz njega, potjerala sam je natrag.”

„Zakuni se nečim drugim. Želim biti sigurna da ćeš održati riječ.”

„Kunem se desnom rukom”, reče druga majka, podižući tu ruku. Polako je zamigoljila dugim prstima, pokazujući nokte nalik na pandže. „Njome se kunem.”

Koralina slegne ramenima. „U redu”, reče. „Dogovoreno.”

Pojela je doručak, trudeći se da ne bude halapljiva. Bila je gladnija nego što je mislila.

Dok je jela, druga je majka zurila u nju. Nije bilo lako protumačiti izraz u tim crnim dugmastim očima, ali Koralina je imala osjećaj da je i njezina druga majka gladna.

Popila je narančin sok. Iako je znala da bi joj godila vruća čokolada, nije se mogla prisiliti da je kuša.

„Gdje da počnem s traženjem?” upita Koralina.

„Gdje god hoćeš”, odvrati njezina druga majka, kao da joj je sasvim svejedno.

Koralina se zagledala u nju i počela razmišljati. Zaključila je da nema smisla pretraživati vrt i dvorište; nisu postojali, nisu bili stvarni. U svijetu druge majke nije bilo napuštenog teniskog igrališta ili bunara bez dna. Jedino je kuća bila stvarna.

Ogledala se po kuhinji. Otvorila je pećnicu, zavirila u zamrzivač, preturala po pretincu za povrće u hladnjaku. Druga majka ju je slijedila u stopu, promatrajući Koralinu uz podrugljiv osmijeh koji joj nije silazio s usnica.

„Koje su uopće dimenzije duše?” upita Koralina.

Druga majka sjela je za kuhinjski stol i bez odgovora se naslonila na zid. Dugim je noktom grimizne boje pročačkala zube i zatim istim tim prstom lagano kucnula – kuc-kuc-kuc – po ulaštenoj crnoj površini svojih crnih dugmastih očiju.

„Dobro”, reče Koralina. „Ne moraš mi reći. Baš me briga. Tvoja pomoć ionako nije važna. Svi znaju da je duša iste veličine kao lopta na napuhavanje.”

Nadala se da će druga majka reći nešto kao: „Glupost, duša je iste veličine kao glavica luka – ili kovčeg – ili stojeća ura”, ali druga majka se samo nasmiješila. Kuc-kuc-kucanje njezina nokta po oku bilo je postojano i nezaustavljivo poput kapanja vode iz slavine u sudoper. A onda, primijetila je Koralina, zvuk kuckanja *doista* je prerastao u zvuk kapanja, a ona je najednom bila sama u kuhinji.

Koralina se stresla. Bilo joj je draže kad je znala gdje se točno nalazi njezina druga majka: jer kad je nije bilo nigdje, mogla je biti bilo gdje. Osim toga, ono što je nevidljivo uvijek više plaši. Zavukla je ruke u džepove i njezini prsti se sklopiše oko umirujuće oblosti kamena s rupom u sredini. Izvukla ga je iz džepa, ispružila ga pred sebe kao pištolj i ušla u hodnik.

Čulo se samo kapanje vode u metalnom sudoperu.

Bacila je pogled na zrcalo u dnu hodnika. Nakratko se zamaglilo i Koralini se učinilo da u staklu lelujuju lica, nejasna i bezoblična. Ubrzo su nestala, a zamijenila ih je slika djevojčice malene za svoju dob. U ruci je držala predmet blagog sjaja, koji je podsjećao na zelenu žeravicu.

Koralina je iznenađeno pogledala svoju ruku: vidjela je samo šuplji oblutak, neupadljiv smeđi kamen. Kad je opet pogledala u zrcalo, kamen je svjetlucao kao da je smaragd. Iz kamena u zrcalu suknuo je snop zelenog plamena i otplovio prema Koralininoj sobi.

„Hmm”, reče Koralina.

Ušla je u sobu. Igračke su njezin dolazak pozdravile ushićenim lepršanjem, kao da se raduju što je vide. U kutiji za igračke u susret joj je krenuo mali tenk, gazeći nekoliko drugih igračaka. Iz kutije je pao na pod, gdje se prevrnuo na bok i ostao ležati na leđima kao kukac. Brujao je, okrećući gusjenicama u prazno dok ga Koralina nije podigla i opet okrenula na pravu stranu. Zatim je posramljeno odjurio pod krevet.

Koralina se osvrnula po sobi.

Pregledala je ormare i ladice. Podigla je jedan kraj kutije za igračke i sve ih iskrenula na sag, gdje su počele gundati i protezati se. Zapletene igračke nezgrapno su se meškoljile, pokušavajući se razdvojiti. Jedna siva pikula otkotrljala se preko poda i udarila u zid. Koralini se činilo da nijedna igračka ne izgleda baš kao duša. Podigla je i razgledala srebrnu narukvicu ukrašenu privjescima za sreću u obliku sićušnih životinja. Životinjice su se natjeravale duž narukvice, idući neprestano u krug, pa tako lisica nikako nije uspijevala uhvatiti zeca, dok medvjed nikako nije uspijevaao sustići lisicu.

Koralina je rastvorila šaku i zagledala se u kamen s rupom u nadi da će primijetiti nešto što bi joj moglo pomoći, ali nije vidjela ništa. Većina igračaka iz kutije u međuvremenu je otpuzala u zaklon ispod kreveta, a nekoliko preostalih (zeleni plastični vojnik, staklena pikula, jojo jarkoružičaste boje i tome slično) bile su upravo onakve igračke koje bi se u stvarnom svijetu uvijek našle na dnu kutije: zaboravljene stvari, napuštene i nevoljene.

Bila je spremna nastaviti potragu negdje drugdje. No odjednom se prisjetila glasa iz tame, nježnog, šaputavog glasa koji joj je rekao što da učini. Podigla je kamen s rupom i stavila ga pred desno oko. Zatvorila je lijevo oko i pogledala sobu kroz rupu u kamenu.

Viden kroz kamen, svijet je bio siv i jednoličan, kao da je nacrtan olovkom. Sve u njemu bilo je sivo – ne, ne baš sve. Na podu je nešto zasvjetlucalo istom bojom kao žeravica u kaminu jedne dječje sobe, kao

grimizno-narančasti tulipan koji se njiše pod svibanjskim suncem. Koralina je ispružila lijevu ruku. Nije se usudila skrenuti pogled s predmeta, da ne iščezne, pa je naslijepo opipavala put do njega.

Stisnula je prste oko neke glatke i hladne stvari i brzo je podigla. Spustila je kamen s rupom i pogledala nadolje. Na ružičastom dlanu njezine ruke mirno je ležala siva staklena pikula s dna kutije za igračke. Još jednom je stavila kamen pred oko i kroz rupu u njemu pogledala pikulu. I još jednom je vidjela kako pikula plamti i treperi poput crvene vatre.

U umu je začula šaptanje: „Uistinu, gospo, kad bolje razmislim, sad vjerujem da sam nekoć doista *bio* dječak. Oh, ali budi hitra. Još moraš naći dvije duše, a zla dama se već srđi što si došla do mene.”

Ako već to radim, pomisli Koralina, neću to raditi u njezinoj odjeći. Preobukla se u svoju pidžamu, kućnu haljinu i papuče. Sivi pulover i crne traperice uredno je složila na krevet, a narančaste čizme stavila je na pod pokraj kutije za igračke.

Spremila je pikulu u džep kućne haljine i izašla na hodnik.

Osjetila je peckanje po licu i rukama, kao da hoda pješčanom plažom po vjetru. Pokrila je oči i nastavila hodati.

Peckanje pijeska se pogoršavalo pa joj je bilo sve teže hodati. Imala je osjećaj kao da hoda uz vjetar po vrlo burnom danu, i to žestok, hladan vjetar.

Zakoraknula je unatrag, u smjeru iz kojeg je došla.

„Oh, nastavi dalje”, šapne joj sablasni glas u uho. „Baš zato što se zla dama srđi.”

Ušla je u predsoblje, gdje ju je dočekaao novi udar vjetra, šibajući joj obraze i lice nevidljivim pijeskom oštrim poput igala, oštrim poput stakla.

„Igraj pošteno”, zaurla Koralina u vjetar.

Nitko joj nije odgovorio, ali vjetar je nakon još jednog mrzovoljnog udara oslabio i nestao. Prolazeći pokraj kuhinje, Koralina je u novonastaloj tišini začula kapanje vode iz prelabave slavine ili možda duge nokte druge majke kako nestrpljivo kuckaju po stolu. Oduprla se nagonu da pogleda.

U dva je koraka stigla do ulaznih vrata i napustila stan.

Koralina je sišla niz stepenice i hodala oko kuće dok nije došla do stana druge gospođice Spink i gospođice Forcible. Svjetiljke oko vrata sad su se palile i gasile gotovo nasumično. Više nisu tvorile nikakve riječi koje je Koralina mogla raspoznati. Vrata su bila zatvorena. Pobjerala se da su zaključana i gurnula ih svom snagom. Nakon početnog su zapinjanja popustila pa je Koralina posrnuvši upala u mračnu prostoriju s druge strane.

Koralina je stisnula ruku oko kamena s rupom i krenula naprijed, u crnilo. Očekivala je da će naići na predvorje sa zastorima, ali nije zatekla ništa. Prostorija je bila mračna. Kazalište je bilo prazno. Oprezno je nastavila naprijed. Iznad nje je nešto zašuštalo. Pogledala je uvis, gdje je tama bila još gušća, i usput o nešto udarila nogama. Sagnula se, podigla ručnu svjetiljku i upalila je, prelazeći prostoriju snopom svjetlosti.

Kazališna dvorana bila je zapuštena i pusta. Po podu su bila razbacana slomljena sjedala. Stara, prašna paučina resila je zidove i visjela s istrunulih drvenih greda i poluraspadnutih baršunastih zastora.

Opet je začula šuštanje. Koralina je usmjerila snop svjetlosti uvis, prema stropu, i tamo ugledala bezdlake stvorove hladetinasta izgleda. Nekoć su možda imali lica, možda su čak bili psi; ali psi obično nisu imali krila kao šišmiši, niti su mogli visjeti naglavce, kao pauci ili šišmiši.

Svjetlost je prenula stvorove. Jedan se podigao u prašni zrak, tromo lepećući krilima. Koralina se sagnula kad se obrušio u njezinu blizinu. Zaustavio se na najdaljem zidu i počeo verati, naglavce, prema grozdu psolikih šišmiša na stropu.

Koralina je stavila kamen pred oko i počela pregledavati sobu, tražeći bilo kakav sjajan ili svjetlucačav predmet, što bi bio neporeciv znak da se negdje u prostoriji nalazi još jedna skrivena duša. Tragajući, prelazila je prostoriju snopom svjetlosti koji je zbog guste prašine u zraku djelovao gotovo opipljivo.

Na stražnjem zidu iza uništene pozornice nešto se naziralo. Bilo je sivkastobijele boje, dvaput veće od Koraline i priljubljeno uza zid kao puž golać. Koralina je duboko udahnula. „Ne bojim se”, govorila je samoj sebi. „Ne bojim se.” Nije zapravo vjerovala u to, ali ipak se uzverala na staru pozornicu. Dok se podizala na ruke, prsti su joj utonuli u trulo drvo.

Kad se približila predmetu na zidu, vidjela je da je to nekakva vreća, kao paukova vrećica s jajašcima. Vrećica se trznula pod svjetlošću iz

svjetiljke. U njoj se nalazilo nešto čovjekoliko, ali činilo se da ima dvije glave te dvostruko više ruku i nogu nego što je normalno.

Stvor u vreći ostavljao je sablastan dojam bezobličnosti i nedovršenosti. Izgledao je kao da je netko ugrijao dva lika od plastelina, te ih potom slijepio, spljoštio i zgnječio u jedno tijelo.

Koralina se kolebala. Nije željela prići tom stvoru. Psoliki šišmiši su se jedan po jedan spustili sa stropa i počeli kružiti po prostorijsi. Letjeli su blizu nje, ali nisu je dodirivali.

Možda tu ionako nema nikakve skrivene duše, pomisli ona. Možda mogu jednostavno otići i potragu nastaviti drugdje. Bacila je posljednji pogled kroz rupu u kamenu: u napuštenom kazalištu i dalje je vladalo sumorno sivilo, no usred njega pojavio se smeđi sjaj, koji je svojom raskošnom, živom bojom podsjećao na ulašteno trešnjino drvo. Dopirao je iz vreće. Blistavi predmet nalazio se u ruci stvora na zidu.

Koralina je polako koračala po vlažnoj pozornici, nastojeći biti što tiša. Strahovala je da će uznemiriti stvora u vreći, pa će on otvoriti oči, ugledati je, a onda...

Mislila je da je ništa ne svijetu ne bi tako prestravilo kao pogled tog stvora. Srce joj je lupalo kao ludo. Načinila je novi korak naprijed.

Nikad u životu nije bila tako prestrašena, ali zaustavila se tek kad je došla do vreće. Zatim je gurnula ruku u ljepljivu, sluzavu bijelu tvar na zidu. Zapucketala je tiho, poput majušnog plamena, i prionula joj uz kožu i odjeću poput paučine ili bijele šećerne vune. Gurnula je ruku još dublje, idući uvis, dok nije dotaknula hladnu šaku koja je bila obavijena, Koralina je to osjećala, oko još jedne staklene pikule. Stvorova je koža bila skliska, kao da je pokriva sloj želatine. Koralina je povukla pikulu prema sebi.

Isprva se nije ništa događalo: ostala je u čvrstom stisku tog stvorenja. Zatim su prsti jedan po jedan olabavjeli i pikula mu je ispala iz šake. Koralina je izvukla ruku iz ljepljive mreže, zahvalna što stvor nije otvorio oči. Obasjala mu je oba lica: nalikovala su, zaključila je, na mlađe verzije gospođice Spink i gospođice Forcible, ali bila su izobličena i spojena, kao dva grumena voska otopljena i oblikovana u jedan stravičan predmet.

Jedna ruka stvora bez najave je pokušala ščepati Koralininu ruku. Noktima joj je zagrebao kožu, ali imao je preskliske prste da je čvrsto stegne pa se Koralina uspješno otela stisku. Onda je otvorio oči – u nju se

zagledaše četiri crna, svjetlucava puceta – i obratio joj se dvostrukim glasom kakav Koralina nikad u životu nije čula. Jedan je glas naricao i šaptao, dok je drugi zujao poput debele, bijesne zunzare na prozorskom oknu, ali govorili su kao jedan glas: „*Kradljivice! Vrati to! Stani! Kradljivice!*”

Zrak je najednom vrvio od psolikih šišmiša. Koralina je počela uzmicati. Stvor, načinjen od nekadašnjih drugih gospođica Spink i Forcible, bio je doista jeziv, ali, shvatila je Koralina, njegova ga je mreža vezivala za zid, umotanog u čahuru. Nije ju mogao slijediti.

Psoliki su šišmiši lepetali i lepršali oko nje, ali nisu joj pokušali nauditi. Sišla je s pozornice i baterijom osvijetlila staro kazalište u potrazi za izlazom.

„Bježi, gospođice”, zajeca glas djevojčice u njezinoj glavi. „Smjesta bježi. Našla si nas dvoje. Bježi odavde dok ti krv još teče žilama.”

Koralina je spremila pikulu u isti džep kao i prvu. Spazila je vrata, potrčala prema njima i vukla ih dok se napokon nisu otvorila.

OceanofPDF.com

Svijet izvan kuće pretvorio se u bezobličnu, uskovitlanu izmaglicu iza koje se nisu nazirali čak ni obrisi ni sjene, dok je sama kuća izgledala izobličeno i izduženo. Koralini se činilo da kuća čuč i vreba na nju. Nije zapravo toliko nalikovala na pravu kuću koliko na ideju kuće – a Koralina je bila sigurna da se ta ideja rodila u umu osobe koja ni po čemu nije bila dobra. Na ruci je još imala ostatke one ljepljive mrežaste tvari. Obrisala ju je što je bolje mogla. Sivi prozori kuće nakrivili su se pod čudnim kutovima.

Druga majka dočekala ju je na travnjaku, prekriženih ruku. Crne dugmaste oči bile su bezizražajne, no zato su usnice stisnute u crtu odavale ledeni bijes.

Kad je ugledala Koralinu, ispružila je dugu bijelu ruku i savila prst u znak poziva. Koralina joj priđe. Druga majka je šutjela.

„Našla sam dvije”, reče Koralina. „Nedostaje mi samo još jedna.”

Izraz lica druge majke nije se promijenio. Činilo se da uopće nije čula što je Koralina rekla.

„Dobro, samo sam mislila da bi te to moglo zanimati”, reče Koralina.

„Hvala, Koralina”, odvrati druga majka hladno. Glas joj nije došao iz usta, nego iz sumaglice i magle, kuće i neba. Rekla je: „Znaš da te volim.”

Koralina je nevoljko kimnula glavom. Bila je to istina: druga majka ju je doista voljela. Ali voljela ju je onako kako škrtac voli novac ili zmaj zlato. Koralina je znala da je u očima druge majke ona samo njezino vlasništvo, i ništa više od toga. Kućni ljubimac čija se prisutnost tolerira, ali čije ponašanje više ne zabavlja njegova vlasnika.

„Ne želim tvoju ljubav”, reče Koralina. „Ne želim ništa od tebe.”

„Čak ni pomoć?” upita druga majka. „A tako ti dobro ide. Sigurno bi ti za nastavak tvoje potrage za blagom dobro došla neka mala sugestija.”

„Dobro se snalazim i sama”, odvrati Koralina.

„Da”, prizna druga majka. „Ali ako budeš htjela ući u onaj stan u prednjem dijelu kuće – onaj prazni – da ga malo razgledaš, otkrit ćeš da su vrata zaključana i što ćeš onda?”

„Oh.” Koralina je na trenutak razmišljala o tome. Potom je upitala: „Ima li taj stan ključ?”

Druga majka stajala je u blijedosivoj sumaglici sve plosnatijeg svijeta. Oko glave joj je lelujala crna kosa, izgledajući kao biće sa zasebnim umom i planovima. Odjednom je duboko zakašljala i otvorila usta.

Podigla je ruku i s jezika uzela maleni, mjedeni ključ za ulazna vrata.

„Evo”, reče. „Bez njega nećeš moći ući.”

Nehajnim je pokretom dobacila ključ Koralini, koja ga je pak uhvatila u ruku prije nego što je stigla razmisliti želi li ga ili ne. Ključ je još bio pomalo vlažan.

Oko njih se podigao ledeni vjetar. Koralina je zadrhtala i skrenula pogled. Kad je opet pogledala prema drugoj majci, shvatila je da je opet sama.

Oklijevajući se zaputila prema prednjem dijelu kuće i zaustavila pred vratima praznog stana. I ta su vrata poput ostalih bila obojena jarkozelenom bojom.

„Ona ti ne želi dobro”, u uho joj šapne sablasni glas. „Mi ne vjerujemo da bi ti ona svojevrijem pomogla. Ovo je sigurno trik.”

Koralina reče: „Da, vjerojatno ste u pravu.” Gurnula je ključ u bravu i okrenula ga.

Vrat se nečujno otvoriše i Koralina nečujno uđe u stan.

Zidovi stana imali su boju pokvarenog mlijeka. Drvene daske na podu bile su nepokrivene i prasne, s vidljivim tragovima i obrisima starih sagova i prostirki.

Unutra nije bilo namještaja, samo mjesta na kojima je nekoć stajao namještaj. Zidovi su bili prazni; izbljedjeli pravokutnici pokazivali su gdje su prije visjele slike ili fotografije. Vladala je takva tišina da se Koralini činilo kako može čuti lelujanje čestica prašine kroz zrak.

Kad je shvatila da se pribojava napada, počela je zviždati. Iz nekog razloga joj se činilo da bi zviždanje moglo otežati posao mogućim napadačima.

Prvo je prošla kroz praznu kuhinju. Zatim je pošla kroz praznu kupaonicu, u kojoj nije bilo ničega osim kade od lijevanog željeza, u kojoj je ležao jedan mrtvi pauk veličine omanje mačke. Zadnja prostorija koju je pregledala bila je spavaća soba – bar je tako nagađala. Nije joj bilo teško zamisliti da je na mjestu pravokutnog prašnog obrisa na podu svojevremeno stajao krevet. Pogled joj je pao na nešto zbog čega se mrko osmjehnula. Iz drvenog poda virio je veliki metalni prsten. Koralina je kleknula, uhvatila prsten i svom snagom ga povukla uvis.

Strahovito sporo, zapinjući, tromo, četvrtasti poklopac na podu se pridigao: bila su to podna vrata. Otvorila su se i Koralina je s druge strane ugledala tamu. Ispružila je ruku u otvor i napipala hladnu sklopku. Pritisnula ju je bez mnogo nade da će se upaliti, ali negdje ispod nje zasjala je žarulja i iz otvora u podu prodrlo je slabašno žućkasto svjetlo. Vidjela je stepenice koje vode prema dolje, ali to je bilo sve.

Koralina je zavukla ruku u džep i izvadila kamen s rupom. Pogledala je u podrum kroz kamen, ali nije vidjela ništa. Spremila je kamen natrag u džep.

Iz rupe u podu podigao se miris vlažne ilovače, a uz njega još i jedak vonj sličan pokvarenom octu.

Koralina se spustila u otvor, nervozno pogledavajući vrata. Bila je sigurna da bi zauvijek ostala zatočena u podrumskoj tami da se ta teška vrata zatvore iznad nje. Podigla je ruku i dotakla ih, ali nisu se pomaknula. Okrenula se prema tami ispred sebe i sišla niz stepenice. Na zidu u dnu stepenica nalazila se još jedna sklopka za svjetlo, od zahrđalog metala. Pritiskala ju je dok se nije začuo škljocaj. Na žici što je stršala iz niskog stropa upalila se gola žarulja. Bacala je tako slabo svjetlo da Koralina nije uspijevala točno razabrati što je bilo naslikano po oguljenim podrumskim zidovima. Slikarije su bile primitivne i Koralina je na njima uspjela prepoznati samo oči i nešto slično grožđu. Ispod je bilo naslikano još stvari. Koralina nije bila sigurna da slike prikazuju ljudska bića.

U jednom kutu sobe bila je nabacana hrpa smeća: kartonske kutije bile su ispunjene pljesnivim papirima, a odmah do njih bile su naslagane

poluraspadnute zavjese.

Betonski pod ispod Koralininih papuča je škripao. Smrad je postajao sve jači. Već je mislila okrenuti se i otići kad je ispod hrpe zavjesa ugledala stopalo.

Duboko je udahnula (glava joj je pucala od smrada ukiseljenog vina i starog kruha) i maknula vlažni materijal u stranu. Ispod je ležalo nešto što je veličinom i oblikom otprilike izgledalo kao ljudsko stvorenje.

Zbog nedovoljno svjetla nije ga smjesta prepoznala: stvor je bio blijed i podbuhao, poput ličinke. Ruke i noge bile su mu tanke kao šibica. Otečeno, podbuhlo lice, gotovo potpuno lišeno prepoznatljivih crta, podsjećalo je na nabujalo tijesto za kruh.

Stvor je umjesto očiju imao dva velika puceta.

Užasnuta Koralina zgađeno je uzviknula. Činilo se daju je stvor čuo i probudio se, jer se počeo uspravljati u sjedeći položaj. Koralina se ukipila. Stvor je okretao glavu dok je nije pronašao svojim crnim, dugmastim očima. Na licu koje je dotada bilo bez usta pojavio se otvor. Usnice stvora bile su pune vlakana nekakve bijele tvari, a glas koji više ni najmanje nije sličio glasu njezina oca prošaptao je: „Koralina.”

„Pa,” obrati se Koralina stvoru koji je nekoć bio njezin drugi otac, „bar me nisi napao.”

Stvorove tanušne ruke podigle su se do njegova lica i počele mijesiti bijelu glinu, nastojeći oblikovati nos. Nije joj odgovorio.

„Tražim svoje roditelje”, reče Koralina. „Ili ukradenu dušu koja pripada jednom djetetu odavde. Jesu li ovdje?”

„Nema ovdje ničega”, neodređeno odvrati stvor. „Ničega osim prašine, vlage i zaborava.” Stvor je bio bijel, golem i otečen. Čudovišan, pomisli Koralina, ali i jadan. Stavila je šuplji kamen pred oko i pogledala kroza nj. Ništa. Blijedi stvor joj je rekao istinu.

„Jadniče”, reče ona. „Kladim se da te ovamo natjerala za kaznu, jer si mi previše toga rekao.”

Nakon početnog oklijevanja, stvor je kimnuo. Koralina nije shvaćala kako je ikad mogla i pomisliti da taj ovaliki stvor nalikuje na njezina oca.

„Užasno mi je žao”, dometne ona.

„Nije sretna”, reče stvor koji je nekoć bio njezin drugi otac. „Nije nimalo sretna. Stvarno si je naljutila. A kad se ona naljuti, iskaljuje se na drugima. Takva joj je ćud.”

Koralina je potapšala njegovu bezdlaku glavu. Koža mu je bila pomalo ljepljiva, kao toplo tijesto za kruh. „Jadniče”, ponovi ona. „Za nju si ti samo predmet koji je napravila i odbacila.”

Stvor je energično kimnuo glavom; od naglog pokreta iz očne duplje ispalo mu je lijevo puče i klepećući završilo na betonskom podu. Stvor je počeo tupo gledati oko sebe preostalim okom, kao da mu je Koralina nestala iz vidokruga. Kad ju je napokon ugledao, uz silan je napor još jedanput otvorio usta i rekao mokrim, užurbanim glasom: „Bježi, dijete. Odlazi odavde. Ona želi da te ozlijedim, da te zauvijek zadržim ovdje, tako da nikad ne završiš igru i da ona pobijedi. Sili me da te ozlijedim. Ne mogu joj se oduprijeti.”

„Možeš”, reče Koralina. „Budi hrabar.”

Obazrela se po prostoriji: stvor koji je nekoć bio njezin drugi otac stajao je između nje i stepenica koje su vodile iz podruma. Priljubivši se uza zid, počela je polako hodati prema stepenicama. Stvor se vrtio kao krpena lutka dok je njegovo jedino oko opet nije spazilo. Činilo se da stvor raste i da je budniji nego prije. „Jao”, reče on. „Ne mogu.”

Zaletio se kroz podrum prema njoj, razjapivši bezuba usta.

Koralina je morala reagirati u djeliću sekunde. Na pamet su joj pala samo dva rješenja. Mogla je vrisnuti i bježati pred crvolikim stvorom po slabo osvijetljenom podrumu dok je ne uhvati. Ili je mogla učiniti nešto drugo.

Zato je učinila nešto drugo.

Kad je stvor došao do nje, Koralina je ispružila ruku, šćepala stvorovo dugmasto oko i potegnula što je jače mogla.

Najprije nije bilo promjene. Zatim se puče otkinulo i izletjelo joj iz ruke. Zveknulo je o zid od opeke i palo na pod.

Stvor se skamenio. Slijepo je zabacio blijedu glavu i grozno razjapio usta, ričući od bijesa i nemoći. Zatim je munjevitom brzinom jurnuo prema mjestu gdje je stajala Koralina.

Samo, Koraline tamo više nije bilo. Ona se već, najtiše što je mogla, na prstima šuljala prema stepenicama koje su vodile iz mračnog podruma oslikanog primitivnim slikama. Ipak, nije mogla otrgnuti pogled od prizora na podu. Blijedi stvor koprcao se i izvijao, pokušavajući je uhvatiti. A zatim se ukočio, kao po zapovijedi, i nakrivio slijepu glavu.

Osluškuje gdje sam, pomisli Koralina. Moram biti jako, jako tiha. Zakoračila je na sljedeću stepenicu i poskliznula se. Stvor ju je čuo.

Nagnuo je glavu u njezinu smjeru. Nakratko se zanjihao, kao da se pokušava pribitati. Potom je zmijskom brzinom zapuzao prema stepenicama i počeo gmizati po njima, prilazeći joj sve bliže. Koralina se okrenula i glavom bez obzira pretrčala zadnjih šest stepenica. Podbočivši se rukama, uzverala se na pod prašne spavaće sobe. Ne zastajući ni trena, povukla je teška podna vrata prema sebi i pustila da padnu. Zalupila su se s treskom upravo u trenutku kad je s donje strane nešto teško udarilo u njih. Vrata su se tresla i podrhtavala, ali ostala su na svom mjestu u podu.

Koralina je duboko udahnula. Da se u stanu nalazio bilo kakav komad namještaja, pa makar i najobičnija stolica, postavila bi je na vrata u podu. Ali nije bilo ničega.

Izašla je iz stana što je brže mogla, iako ni u jednom trenutku nije potrčala. Zaključala je vrata i ključ ostavila ispod otirača za noge. Potom je sišla na kolni prilaz.

Koralina je manje-više očekivala da će druga majka tamo čekati njezin izlazak. Zatekla je samo nijem, prazan svijet.

Koralina je samo željela vratiti se kući.

Obgrlila se rukama, uvjeravajući se da je hrabra. Čak je bila na rubu da povjeruje u to. U sivoj sumaglici koja to nije bila, obišla je dio kuće i zaputila se prema stepenicama koje su vodile u gornje katove.

Koralina se penjala vanjskim stepenicama prema stanu na najvišem katu, u kojem je, u njezinu svijetu, živio ludi starac iz potkrovlja. Jednom je tamo otišla sa svojom pravom majkom, kad je njezina majka skupljala novac za dobrotvorne svrhe. Ostale su stajati na pragu, pred otvorenim vratima, čekajući da ludi starac krupnih brkova pronađe omotnicu koju mu je ostavila Koralinina majka. Stan je bazdio po čudnoj hrani i duhanu za lule, uz natruhe nekog neobičnog, oštrog mirisa koji je podsjećao na sireve, ali kojem Koralina nije mogla odrediti podrijetlo. Nije željela ući dublje u stan.

„Ja sam istraživačica”, glasno reče Koralina, no magličasti zrak kao da je prigušio i umrtvio njezine riječi. Pa ipak je uspješno pobjegla iz podruma, nije li?

Da, jest. No Koralina je bila sigurna u jedno: ovaj će stan biti još gori.

Došla je do vrha stepenica. Najviši stan je nekoć bio samo tavanski prostor, ali to je bilo davno.

Pokucala je na vrata zelene boje. Otvorila su se i ona je ušla.

*Imamo oči i imamo živce
Imamo repove i imamo zube
Kaznit ćemo sve vas krivce
Kad vlast opet naša bude*

šaputali su deseci tankih glasića u mračnom stanu. Kosi krov je na mjestima gdje se spajao sa zidovima bio tako nizak da ga je Koralina gotovo mogla dotaknuti.

Motrile su je crvene očice. Majušne ružičaste šapice dale su se u trk kad im se približila. Na rubu vidljivog svijeta ukrštali su se tamni obrisi i sjene.

Ovaj je stan zaudarao mnogo gore od potkrovlja pravog ludog starca. Onaj stan bazdio je po hrani (odbojnoj hrani, smatrala je Koralina, znajući da je to pitanje ukusa: ona jednostavno nije voljela začine, začinsko bilje ili egzotične namirnice). Ovo je pak mjesto smrdjelo kao da sadrži svu pokvarenu egzotičnu hranu na svijetu.

„Mala djevojčice”, začu se šuškavi glas iz najdalje sobe.

„Da”, odazove se Koralina. *Ne bojim se*, rekla je samoj sebi, i čim je to pomislila, shvatila je da doista i vjeruje u to.

Tu je ništa nije plašilo. Sve su to bile iluzije – čak i onaj stvor u podrumu – stvari koje je načinila druga majka sablasno parodirajući stvarne ljude i stvarne predmete na drugom kraju hodnika. Ona nije u stanju doista nešto stvoriti, pomisli Koralina. Umije jedino izobličiti, oponašati i izopačiti već postojeće stvari.

I tu se Koralina zapitala zašto bi druga majka postavila snježnu kuglu na policu kamina u dnevnoj sobi; na mjesto koje je u Koralininu svijetu bilo posve prazno.

A kad je jednom postavila to pitanje, počela je naslućivati i odgovor.

Glas od maloprije opet je progovorio, narušavajući tok njezinih misli.

„Dođi ovamo, djevojčice mala. Znam što želiš, djevojčice mala.” Glas je bio šuškvav, pucketav i suh. Koralina ga je mogla zamisliti kao nekakvog golemog, mrtvog kukca. Znala je da je to glupo. Kako mrtva stvar, posebno mrtav kukac, može imati glas?

Prošla je kroz nekoliko prostorija niskog, kosog stropa dok nije došla do zadnje sobe. Bila je to spavaća soba. U najdaljem kutu, u gotovo potpunoj tami sjedio je drugi ludi starac iz potkrovlja, dobro umotan u kaput i šešir. Progovorio je čim je Koralina ušla u sobu. „Ništa se nije promijenilo, djevojčice mala”, reče on. Glas mu je zvučao kao šuštanje lišća na pločniku. „Pa što ako ostvariš sve što si obećala? Što onda? Ništa se nije promijenilo. Vratit ćeš se kući. Dosađivat ćeš se. Oni se neće obazirati na tebe. Nitko te neće slušati, ne doista. Prepametna si i pretiha da bi te razumjeli. Čak ti ni ime ne znaju pravilno izgovoriti.”

„Ostani ovdje s nama”, nastavi glas prilike na drugom kraju sobe. „Mi ćemo te slušati i igrati se s tobom i smijati se s tobom. Tvoja druga majka izgradit će ti cijele svjetove koje ćeš moći istraživati i rušiti svake noći kad

budeš gotova s njima. Svaki će dan biti bolji i svjetliji od prethodnog. Sjećaš li se kutije za igračke? Pa zar ne bi bio bolji svijet koji je izgrađen baš tako, točno po tvojoj mjeri?”

„A hoće li u njemu biti sivih, kišnih dana, kad jednostavno ne znam što bih radila, i nemam što čitati ili gledati, i nemam kamo otići, a dan nikako da završi?” upita Koralina.

Starac iz sjene odvrati: „Nikad.”

„A hoće li u njemu biti užasnih ručkova, s hranom iz recepata, sa češnjakom i senfom i bobom?” upita Koralina.

„Svaki će ručak biti doživljaj”, šapne glas ispod starčeva šešira. „Dobivat ćeš same poslastice.”

„A bih li u tom svijetu mogla nositi fluorescentne zelene rukavice i žute gumene čizme u obliku žaba?” upita Koralina.

„U obliku žaba, patki, nosoroga, hobotnica – što god poželiš. Svakog ćemo ti jutro izgraditi novi svijet. Ako ostaneš ovdje, možeš dobiti sve što poželiš.”

Koralina uzdahne. „Ti stvarno ništa ne razumiješ, zar ne?” reče. „Ja ne *želim* imati sve što poželim. Nitko to ne želi. Ne za ozbiljno. Uopće mi ne bi bilo zabavno dobivati sve što poželim. Kad bih sve mogla dobiti tek tako, to mi ne bi ništa *značilo*. I što bih onda radila?”

„Ne razumijem”, reče šaputavi glas.

„Naravno da ne razumiješ”, odvrati Koralina, stavljajući kamen s rupom pred oko. „Ti si samo loša kopija ludog starca iz potkrovlja.”

Iz starčeva balonera izbijao je sjaj negdje u predjelu prsa. Gledan kroz kamen, plavo-bijeli sjaj treperio je poput zvijezde. Požalila je što nema štap ili nešto čime bi mogla dodirnuti starca; nije imala ni najmanju želju prići zasjenjenom čovjeku u dnu sobe.

„Više nisam čak ni to”, reče mrtvi, šaputavi glas.

Kad je Koralina zakoraknula prema njemu, raspao se. Iz rukava i unutrašnjosti balonera počeli su iskakati štakori, njih barem dvadeset pet. Crvene oči su se zacaklile u mraku. Zacičali su i razbježali se. Baloner se zatresao i srušio na pod. Šešir se otkotrljao u drugi kut sobe.

Koralina je ispružila ruku i razgrnula baloner. Bio je prazan, ali mastan na dodir. Nigdje u njemu nije bilo ni traga posljednjoj staklenoj pikuli. Prešla je pogledom cijelu sobu, škiljeći kroz rupu u kamenu. Na podu blizu dovratka ugledala je nešto što je treperilo i blistalo poput zvijezde. Nalazilo se u prednjim šapama najvećeg crnog štakora. Dok ga je gledala, šmugnuo je iz sobe.

Ostali štakori su iz raznih dijelova sobe pratili kako se Koralina daje u trk.

Štakori su obično brži trkači od ljudi, posebno na kratke staze. Ali veliki crni štakor koji u prednjim šapama drži pikulu ne može se mjeriti s odlučnom djevojčicom (čak ni kad je premalena za svoju dob) koja juri za njim. Manji crni štakori presijecali su joj put, nastojeći je omesti, ali ona se nije obazirala na njih i nije odvajala pogled od štakora koji je s pikulom hitao iz stana prema ulaznim vratima kuće.

Došli su do stepenica na vanjskoj strani zgrade.

Iako u trku, Koralina je ipak uspjela zamijetiti da se kuća i dalje mijenja, da postaje sve nejasnija i plosnatija. Sad ju je više podsjećala na fotografiju kuće, nego na pravu kuću. Poslije toga više nije bila svjesna ničega osim bezglave jurnjave za štakorom, uvjeren da ga polako sustiže. Trčala je brzo – prebrzo, shvatila je kad se kod zadnje stepenice na jednom od odmorišta poskliznula i izvrnula nogu, tresnuvši o beton.

Lijevo koljeno bilo joj je izgrebeno i oguljeno, a dlan kojim je pokušala zaustaviti pad razderan i pun prljavštine. Još je nije jako bolio, ali znala je da će se bol uskoro pojačati. Očistila je dlan od prljavštine i ustala. Niz nekoliko zadnjih stepenica spustila se što je brže mogla, znajući da je izgubila i da je prekasno.

Pogledom je potražila štakora, ali nije više bilo ni njega, ni pikule.

Osjećala je probadanje u izgrebenoj ruci. Poderana nogavica njezine pidžame bila je krvava od rane na koljenu. Već je jednom prije pretrpjela takvu ozljedu, onog ljeta kad joj je mama skinula kotače s pomoćnog bicikla; no tom je prilikom unatoč svim posjekotinama i ogrebotinama (na koljenima je imala dvostruki sloj krasta) imala osjećaj da je nešto postigla. Učila se novoj vještini, učinila je nešto što prije nije znala raditi. Ali sad je osjećala samo ledeni poraz. Iznevjerila je djecu-duhove. Iznevjerila je svoje roditelje. Iznevjerila je sebe, iznevjerila je sve.

Sklopila je oči i poželjela da je zemlja proguta.

Odjednom je začula nakašljavanje.

Otvorila je oči i ugledala štakora. Ležao je na stazi od opeka u dnu stepenica, s izrazom zaprepaštenja na njušci – koju je od ostatka štakorova trupa dijelilo nekoliko centimetara. Brkovi su mu bili ukočeni, oči iskolačene, a žuti, oštri zubi iskešeni. Oko vrata mu je svjetlucao ovratnik svježe krvi.

Pokraj obezglavljenog štakora sjedio je crni mačak, čiju je njušku krasio samodopadni izraz. Jednu je šapu položio na sivu staklenu pikulu.

„Mislim da sam jednom zgodom napomenuo”, progovori mačak, „da ne volim štakore ni u najsretnijim okolnostima. No činilo se da ti ovaj jako treba. Nadam se da ti ne smeta što sam se umiješao.”

„Čini mi se”, odvrati Koralina, još bez daha, „da si svojevremeno... stvarno spomenuo... nešto slično.”

Mačak je podigao šapu s pikule i ona se otkotrljala prema Koralini. Podigla ju je. U glavi je začula žurni šapat trećeg glasa.

„Lagala ti je. Neće te se nikad odreći, sad kad te ima. Ne može se odreći nikoga od nas, jer ne može promijeniti svoju ćud.” Koralina je osjetila kako je prolaze srsi i znala je da joj je djevojčica rekla istinu. Spremila je pikulu s ostalima u džep kućne haljine.

Sad je imala sve tri pikule.

Još je samo trebala pronaći svoje roditelje.

A to je, shvatila je Koralina, lako. Točno je znala gdje su. Mogla je to shvatiti već i davno prije, da je samo stala i razmislila. Druga majka nije imala moć stvaranja. Znala je jedino preinačiti, izobličiti, promijeniti.

Polica kamina u dnevnoj sobi pravog stana bila je posve prazna. No to nije bila jedina njezina spoznaja.

„Druga majka. Ona namjerava prekršiti obećanje. Neće nas pustiti na slobodu”, reče Koralina.

„To me ne bi začudilo”, prizna mačak. „Kao što sam rekao, nema nikakva jamstva da će ona igrati pošteno.” Uto je podigao glavu. „Oho... jesi li vidjela ono?”

„Što?”

„Pogledaj iza sebe”, reče mačak.

Kuća se još više spljoštila. Više nije izgledala ni kao fotografija – nego prije kao crtež ili, točnije, gruba skica kuće našvrljana ugljenom na sivom papiru.

„Bez obzira na sve,” reče Koralina, „hvala ti što si mi pomogao sa štakorom. Pretpostavljam da sam se već primakla kraju, zar ne? Ti lijepo otiđi u sumaglicu ili gdje god već inače ideš. Vidimo se kod kuće, bar se tako nadam. Ako me ona pusti kući.”

Mačak se nakostriješio. Njegov uspravljeni rep sličio je četki za čišćenje dimnjaka.

„Što nije u redu?” upita Koralina.

„Nestali su”, objasni mačak. „Više ih nema. Putovi iz ovog mjesta. Upravo su se sasvim spljoštili.”

„Je li to loše?”

Mačak je spustio rep, bijesno šibajući njime amo-tamo. Zarežao je iz dubine grla. Napravio je krug i zaustavio se pogleda uperenog u suprotnom smjeru od Koraline, a zatim je počeo uzmicati, ukočeno, korak po korak, dok nije došao do Koralinine noge i priljubio se uz nju. Spustila je ruku da ga pogladi i osjetila da mu srce kuca velikom brzinom. Tresao se kao prut.

„Neće ti se ništa dogoditi”, reče mu Koralina. „Nikome se neće ništa dogoditi. Ja ću te odvesti kući.”

Mačak joj nije odgovorio.

„Dodi, mačak”, reče Koralina. Zakoračila je prema stepenicama, ali mačak se nije pomaknuo. Izgledao je vrlo nesretno, i da sve bude čudnije, znatno sitnije nego prije.

„Ako jedini izlaz vodi pokraj nje,” reče Koralina, „onda je to izlaz kojim trebamo ići.” Vratila se do mačka, sagnula se i podigla ga u naručje. Mačak se nije opirao. Samo je drhtao. Jednom ga je rukom obuhvatila s donje strane, a prednje šapice mu je naslonila na svoja ramena. Bio je težak, ali ne pretežak za nošenje. Liznuo joj je mjesto na dlanu gdje se nakupila krv iz ogrebotine.

Koralina se uspinjala stepenicu po stepenicu. Vraćala se u vlastiti stan. Bila je vrlo svjesna kuckanja pikula u džepu, kamena s rupom u sredini i

mačka koji se pripio uz nju.

Došla je do ulaznih vrata – tako bi ih naškrabalo malo dijete – i gurnula ih. Ne bi se iznenadila da joj je ruka prošla kroz vrata i tamo pronašla samo tamu i pregršt zvijezda.

Ali vrata su se normalno otvorila i Koralina je ušla u stan.

OceanofPDF.com

Kad se našla u svom stanu, ili točnije, u stanu koji nije bio njezin, Koralina je zadovoljno ustanovila da se on nije pretvorio u prazan crtež kao ostatak kuće. Imao je dubinu i sjene, a i nekoga tko je u tim sjenama iščekivao Koralinin povratak.

„Dakle, vratila si se”, progovori druga majka. Nije zvučala zadovoljno. „I dovela štetočinu.”

„Ne”, ispravi je Koralina. „Dovela sam prijatelja.” Mačak joj se ukočio na rukama, kao da bi najradije bio negdje drugdje. Koralina ga je željela zagrliti kao da je plišani medvjedić, za utjehu, ali znala je da mačke ne vole kad ih se stišće. Osim toga, nešto joj je govorilo da su prestrašene mačke sklone na provokacije odgovarati ugrizima i grebanjem, i da pritom ne štede ni one koji su inače na njihovoj strani.

„Znaš da te volim”, reče druga majka bezizražajnim glasom.

„To pokazuješ na jako čudan način”, odvrati Koralina. Otišla je u hodnik i skrenula u dnevnu sobu. Hodala je postojanim korakom, praveći se da na leđima ne osjeća prazne crne oči druge majke. U sobi se još uvijek nalazio stilski namještaj njezine bake, kao i ona slika čudnog voća na zidu (osim što je sad voće na slici bilo pojedeno pa je u zdjeli ostala samo potamnijela jezgra jabuke, nekoliko koštica šljiva i breskvi te ozobana grančica grožđa). Stolić s nogarima u obliku lavljih šapa strugao je po sagu drvenim pandžama, kao da nešto nestrpljivo iščekuje. Na drugom kraju sobe, u kutu, stajala su drvena vrata koja su nekoć, na jednom drugom mjestu, vodila tek do jednog običnog zida od opeke. Koralina ih je izbjegavala pogledati. S prozora se vidjela samo sumaglica.

To je to, znala je Koralina. Trenutak istine. Vrijeme da se klupko razmrši.

Druga majka ušla je za njom u sobu. Zaustavila se usred sobe, između Koraline i police nad kaminom, i zagledala se u Koralinu crnim dugmastim

očima. Čudno, pomisli Koralina. Druga majka zapravo nije ni najmanje nalikovala na njezinu pravu majku. Pitala se zbog čega je ranije bila nasjela na tu varku. Druga majka bila je divovskog rasta – tjemenom je gotovo doticala strop sobe – i imala kožu blijedu poput paukova trbuha. Kosa joj se uvijala i izvijala oko glave. Zubi su joj bili oštri kao noževi...

„Pa?” osorno upita druga majka. „Gdje su?”

Koralina se naslonila na naslonjač, lijevom rukom udobnije namjestila mačka, dok je desnu ruku uvukla u džep i iz njega izvukla tri staklene pikule. Mutnosive pikule zazveckale su joj na dlanu. Bijeli prsti druge majke posegnuli su za njima, ali Koralina ih je spustila natrag u džep. Sad je znala istinu. Druga majka je uopće nije namjeravala pustiti na slobodu, ili održati riječ. Za nju je sve to bila samo rasonoda i ništa više od toga. „Čekaj malo”, reče Koralina. „Nismo još gotove, zar ne?”

Druga majka ju je prostrijelila ubojitim pogledom, ali osmijeh joj je bio umilan. „Ne”, prihvati ona. „Valjda nismo. Naposljetku, još moraš pronaći svoje roditelje, zar ne?”

„Da”, reče Koralina. Ne smijem pogledati prema polici, pomisli ona. Ne smijem čak ni razmišljati o njoj.

„Onda?” reče druga majka. „Reci mi gdje su. Želiš li opet pogledati u podrum? Znaš, dolje sam sakrila još neke zanimljive stvari.”

„Ne”, odbije Koralina. „Znam gdje su mi roditelji.” Osjećala je težinu mačka u naručju. Malo ga je odmaknula od svog tijela, istovremeno skidajući njegove pandže s ramena.

„Gdje?”

„Postoji samo jedan logičan odgovor”, reče Koralina. „Pregledala sam sva mjesta gdje si ih mogla sakriti. Nisu u kući.”

Druga je majka nepomično stajala, bezizražajna lica i usnica stisnutih u crtju. Izgledala je kao voštana figura. Čak joj se i kosa prestala migoljiti.

„Dakle,” nastavi Koralina, čvrsto zagrlivši crnog mačka objema rukama, „znam koje je jedino mjesto gdje mogu biti. Sakrila si ih u prolazu između kuća, zar ne? Nalaze se iza onih vrata.” Glavom je pokazala prema vratima u kutu.

Druga majka i dalje je stajala nepomična kao kip, ali na licu joj se opet pojavio nagovještaj osmijeha. „Ma nemoj?”

„Pa otvori ih”, predloži Koralina. „Sigurno su tamo.”

Znala je da je to njezin jedini put kući. Ali sad je sve ovisilo o potrebi druge majke za likovanjem, o tome uolikoj joj je mjeri bila potrebna ne samo pobjeda nego i razmetanje pobjedom.

Druga majka polako je zavukla ruku u džep na pregači i izvadila crni ključ od željeza. Mačak u Koralininu naručju nelagodno se promeškoltio, kao da želi sići. *Strpi se još samo malo*, zamolila ga je u mislima, pitajući se može li je on uopće čuti. *Odvest ću nas oboje kući. Rekla sam da hoću. Obećavam.* Osjetila je da se mačak donekle opušta.

Druga majka prišla je vratima i gurnula ključ u bravu.

Okrenula ga je.

Koralina je začula glasno škljocanje mehanizma. Već je počela korak po korak uzmicati prema polici nad kaminom, trudeći se biti što je moguće tiša.

Druga majka pritisnula je kvaku i otvorila vrata, otkrivajući mračan i prazan hodnik na drugoj strani. „Eto”, reče ona, mahnuvši rukama prema hodniku. Na licu joj se pojavio krajnje odbojan izraz oduševljenja. „Pogriješila si! Ti *nemaš pojma* gdje su ti roditelji, zar ne? Ovdje sigurno nisu.” Okrenula se i pogledala Koralinu. „I sad ćeš”, ustvrdi ona, „ostati ovdje za sva vremena.”

„Ne”, odvrati Koralina. „Neću.” Zatim je svom snagom zavatlala crnog mačka prema drugoj majci. Mačak je zatulio i sletio na glavu druge majke, izvučenih pandži, iskešenih zuba i ljut kao ris. Tako se nakostriješio da je izgledao dvostruko veći nego inače.

Koralina nije čekala da vidi što će se dogoditi nego je ispružila ruku prema polici nad kaminom, šćepala snježnu kuglu i gurnula je duboko u džep kućne haljine.

Mačak je ispustio dubok, dugotrajan urlik i zario zube u obraz druge majke. Ona je zamlatarala rukama da se obrani. Iz rana na njezinu bijelom licu tekla je krv – ali ne crvena krv, nego nekakva tamna, smolasta, crna tvar. Koralina je potrčala prema vratima.

Izvukla je ključ iz brave.

„Ostavi je! Dođi!” doviknula je mačku. Siknuo je i divljački potegnuo pandžama oštrim poput skalpela po licu druge majke. Iz dubokih posjeklina na njezinu nosu potekla je gusta crna sluz. Zatim je skočio u Koralininu smjeru. „Brzo!” reče ona. Mačak je potrčao prema njoj i oni zajedno stupiše u mračni hodnik.

Zrak u hodniku bio je hladniji, kao u podrumu u vrijeme velikih vrućina. Mačak je isprva oklijevao, ali kad je vidio da im prilazi druga majka, dotrčao je do Koraline i zaustavio se pokraj njezinih nogu.

Koralina je počela zatvarati vrata.

Bila su nezamislivo teška i činilo joj se kao da se mora boriti protiv naleta jakog vjetra. A onda je osjetila kako nešto s druge strane vuče vrata u

suprotnom smjeru.

Zatvorite se! pomislila je. Naglas je rekla: „Dajte, *molim vas.*” Osjetila je da se vrata opet miču, zatvaraju, odupirući se sablasnom vjetru.

Odjednom je shvatila da nije jedino ljudsko biće u hodniku. Nije se mogla osvrnuti da ih pogleda, ali nekako je to znala i bez gledanja. „Molim vas, pomozite mi”, reče ona. „Svi vi.”

Ostali ljudi u hodniku – troje djece i dvoje odraslih – nisu onako bestjelesni mogli dodirnuti vrata. Ali njihove ruke prekrile su njezinu ruku dok je vukla veliku željeznu kvaku i ona je najednom osjetila novu snagu.

„Ne popuštaj, gospođice! Drži se! Drži se!” šapne glas u njezinu umu.

„Vuci, djevojčice, vuci!” šapne drugi glas.

A onda je začula novi glas, koji je zvučao točno kao glas njezine mame – njezine prave, divne, iritantne, nemoguće, prekrasne mame. Taj je glas rekao samo: „Bravo, Koralina”, i to je bilo dovoljno.

Vrata zakliziše prema njoj kao po loju.

„Ne!” vrisnuo je glas s druge strane vrata. Više nije zvučao nimalo ljudski.

Nešto se provuklo kroz sve uži prostor između vrata i dovratka i pokušalo ščepati Koralinu. Koralina je uspješno trgnula glavu u stranu, ali vrata su se opet počela otvarati.

„Mi idemo kući”, reče Koralina. „Idemo. Pomozite mi.” Izmicala je grabežljivim prstima.

Bestjelesne prilike stopile su se s njom: sablasne ruke posudile su joj svoju snagu, jer je njezina bila na izmaku. Posljednji je put naišla na otpor – činilo se kao da je u vratima nešto zapelo – a zatim su se drvena vrata s treskom zalupila.

S visine u razini s Koralininom glavom nešto je palo na pod. Začuo se mukli udar i nekakvo šuškanje.

„Idemo!” reče mačak. „Tu se nije dobro predugo zadržavati. Brzo.”

Koralina se okrenula od vrata i potrčala što je brže mogla niz mračni hodnik. Jednu je ruku vukla po zidu kako se ne bi ni sa čim sudarila ili zalutala u tami.

Put je vodio uzbrdo i činilo joj se da je znatno duži nego što bi trebao biti. Zid pod njezinom rukom postao je topao i podatan. Sinulo joj je da po dodiru podsjeća na svilenasto, paperjasto krzno. Dizao se i spuštao kao da diše. Naglo je povukla ruku.

U tami se čulo zavijanje vjetrova.

Pribojavala se da će se sudariti s nečim, pa je opet stavila ruku na zid. Ovaj put je dotaknula nešto vruće i mokro, kao da je stavila ruku u nečija usta. Zajecala je i opet povukla ruku.

Oči su joj se navikle na mrak. Ispred nje su se nazirale treperave prilike dviju odraslih osoba i troje djece. Čula je kako u mraku pred njom meko stupa mačak.

U blizini se kretalo još nešto, što joj je odjednom protrčalo kroz noge. Koralina se zamalo srušila, ali uspjela se zaustaviti na vrijeme. Samo brzina kojom je trčala održala ju je na nogama. Znala je da nakon pada u tom hodniku možda više nikad ne bi ustala. Nije mogla shvatiti točnu prirodu hodnika, ali bila je sigurna da je mnogo stariji od druge majke. Bio je dubok i spor, i svjestan njezine prisutnosti...

Odjednom se u daljini pojavilo danje svjetlo. Teško dišući, Koralina je potrčala prema njemu. „Još samo malo”, viknula je, hrabreći ostale. Na svjetlu je shvatila da sablasnih prilika više nema, ali nije imala vremena čuditi se njihovu nestanku. Sopćući i teturajući prošla je prag i zalupila vratima uz najglasniji, najdivniji tresak na svijetu.

Koralina je zaključala vrata i ključ vratila u džep.

Crni mačak šćućurio se u najdaljem kutu sobe. Iz usta mu je virio vršak ružičastog jezika, a oči su mu bile razrogačene. Koralina mu je prišla i čučnula.

„Oprosti”, reče. „Oprosti što sam te bacila na nju. Ali to je bio jedni način da je zbunim i sve nas izvučem van. Ona nikad ne bi održala riječ, zar ne?”

Mačak ju je pogledao i naslonio glavu na njezinu ruku, ližući joj prste hrapavim jezikom. Počeo je presti.

„Znači li to da smo prijatelji?” upita Koralina.

Sjela je u jedan od neudobnih bakinih naslonjača. Mačak joj je skočio u krilo i udobno se smjestio. Kroz veliki prozor dopiralo je dnevno svjetlo,

pravo, zlatasto svjetlo kasnog poslijepodneva, a ne bijelo, magličasto svjetlo. Nebo je bilo plavo poput različka i Koralina je vidjela drveće, i iza drveća zelene brežuljke koji su pri stapanju s horizontom poprimili purpurnosivu nijansu. Nikad prije joj nebo nije djelovalo tako *nebasto*; nikad prije svijet nije djelovao tako *svjetovno*.

Koralina je netremice promatrala lišće na drveću te igru svjetla i sjene na napukloj kori debla bukve pokraj prozora. Zatim je spustila pogled u svoje krilo, promatrajući kako raskošna sunčana svjetlost obasjava svaku dlačicu na mačkovoj glavi i pretvara u zlato svaki bijeli brk na njegovoj njušci.

Ništa, pomislila je, ništa prije ovoga nije bilo tako *zanimljivo*.

Bogatstvo svijeta tako ju je zaokupilo da gotovo i nije primijetila da se poput mačke ugnijezdila i sklupčala u neudobnom bakinom naslonjaču, a kamoli da polako tone u dubok san bez snova.

Majka ju je nježno probudila.

„Koralina?” reče ona. „Dušo, stvarno si zaspala na čudnom mjestu. Ali dobro odabranom. Pretražili smo cijelu kuću da te nađemo.”

Koralina se protegnula i zatreptala. „Oprosti”, odvrati ona. „Zaspala sam.”

„To vidim”, reče njezina majka. „Odakle je došao onaj mačak? Čekao je kod vrata stana kad sam se vratila. Izjurio je kao metak čim sam ih otvorila.”

„Vjerojatno je imao neke obaveze”, reče Koralina. Zatim je zagrlila majku, i to tako čvrsto da su je zaboljele ruke. Majka joj je uzvratila zagrljajem.

„Večera je za petnaest minuta”, obavijesti je majka. „Ne zaboravi oprati ruke. I *pogledaj*, molim te, tu pidžamu. Pa što si to napravila svom jadnom koljenu?”

„Pala sam”, objasni Koralina. Otišla je u kupaonicu, oprala ruke i očistila krvavo koljeno. Posjekline i ogrebotine premazala je ljekovitom mašću.

Otišla je u svoju sobu – u svoju pravu, stvarnu sobu. Zavukla je ruke u džepove kućne haljine i izvadila tri pikule, kamen s rupom u sredini, crni ključ i praznu snježnu kuglu.

Protresla ju je i promatrala kako uskovitlani snijeg svjetlucavo leluja kroz vodu, ispunjavajući prazni prostor kugle. Zatim ju je odložila i gledala kako snijeg pada i pokriva mjesto gdje je donedavno stajao jedan mali ljudski par.

Crni ključ je stavila na komad uzice koju je izvukla iz kutije za igračke. Krajeve uzice je svezala i objesila je oko vrata.

„Tako”, reče. Obukla se i ključ sakrila ispod majice. Hladio joj je kožu. Kamen je spremila u džep.

Izašla je na hodnik i otišla do tatine radne sobe. Bio joj je okrenut leđima, ali čim ga je vidjela, znala je da će oči koje ugleda kad se on okrene prema njoj, biti dobrotive sive oči njezina oca. Prišuljala mu se i poljubila vrh njegove proćelave glave.

„Zdravo, Koralina”, pozdravi je on. Onda se okrene i nasmiješi se. „Čime sam to zaslužio?”

„Ničim posebno”, odvrati Koralina. „Samo mi ponekad nedostaješ. To je sve.”

„Ah, onda dobro”, reče on. Poslao je računalo na spavanje, ustao i potom bez ikakvog razloga podigao Koralinu u naručje. To već odavno nije učinio, sve otkako joj je objasnio da je prestara za nošenje. Ponio ju je u kuhinju.

Te su noći večerali pizzu. Iako je tijesto umijesio njezin tata (pa je mjestimično bilo debelo, žilavo i nedopečeno, a mjestimično pretanko i zagoreno), iako je na tijesto stavio ne samo kriške zelene paprike i mesne okruglice, nego i, da sve bude čudnije, komadiće ananasa, Koralina je pojela cijelu krišku koju je dobila.

Dobro, pojela je sve osim komadića ananasa.

Uskoro je došlo vrijeme za spavanje.

Koralina je ključ ostavila oko vrata, ali sive pikule spremila je pod jastuk; i te je noći u krevetu Koralina usnula san.

Bila je na pikniku, ispod starog hrasta na zelenoj livadi. Sunce se podiglo visoko nad horizontom i premda su se u daljini nazirali pahuljasti bijeli oblaci, nebo iznad nje imalo je duboku, besprijekorno plavu boju.

Na travi je bio prostrt stolnjak od bijelog lana, sa zdjelama punim hrane – vidjela je salate i sendviče, orahe i voće, te vrčeve s limunadom, vodom i gustim čokoladnim mlijekom. Osim Koraline, oko stolnjaka se smjestilo još troje djece. Bila su odjevena u vrlo neobičnu odjeću.

Najmanje dijete, koje je sjedilo lijevo od Koraline, bio je dječak u crvenim baršunastim hlačicama do koljena i bijeloj košulji na volane. Lice mu je bilo musavo. Upravo je na tanjur trpao mlade kuhane krumpire i,

koliko je mogla vidjeti, jednu cijelu ohlađenu, kuhanu pastrvu. „Ovo je piknik kakvog nema, gospo”, obratio joj se.

„Da”, složila se Koralina. „I ja tako mislim. Pitam se tko ga je priredio.”

„Pa, ja bih rekla da ste ga priredili vi, gospođice”, rekla je visoka djevojčica koja je sjedila preko puta Koraline. Bila je odjevena u smeđu, prilično bezobličnu haljinu, a na glavi je imala smeđi šeširić svezan ispod brade. „Nema riječi kojima bismo mogli izreći koliko smo vam zahvalni na pikniku i svemu ostalom.” Jela je kriške kruha s džemom, golemim nožem spretno režući veliku zlatnosmeđu štrucu kruha na kriške, na koje je zatim drvenom žlicom mazala ljubičastocrveni džem. Usta je posve zamrljala džemom.

„Uistinu. Već stoljećima nisam okusila ništa slasnije”, potvrdila je djevojčica koja je sjedila desno od Koraline. Bila je vrlo blijeda i odjevena u paučinu. U njezinoj plavoj kosi svjetlucao je srebrni dijamant. Koralina je bila uvjerenjena da joj iz leđa vire dva krila – ne kao ptičja, već prije kao leptirova, prašinasta i srebrna. Njezin je tanjur bio pretrpan najljepšim cvjetovima. Uputila je Koralini osmijeh iz kojeg se vidjelo da se već odavno nije nasmiješila, ali da ipak nije potpuno zaboravila kako se to radi. Koralina je osjetila veliku simpatiju prema njoj.

Kako to već biva sa snovima, piknik je odjednom završio, a oni su se igrali na livadi. Natjeravali su se i dovikivali, nabacujući se svjetlucavom loptom. Tu je Koralina shvatila da sanja, jer se nijedno od njih nije umorilo, zadihalo ili posve ostalo bez daha. Ona se nije čak ni oznojila. Smijali su se i trčali uokolo, katkad u igri lovice, katkad loptajući se, a katkad se jednostavno prepuštajući neobuzdanom veselju.

Troje je djece trčalo po vrtu, a blijeda djevojčica lepršala je iznad njih, obrušavajući se da uhvati loptu i uzlijećući opet uvis da dobaci loptu nekome od ostale djece.

Igra je završila bez ikakvih posebnih riječi i njih četvero vratilo se za stolnjak na kojem više nije bilo ručka. Dočekale su ih četiri zdjelice, tri sa sladoledom i četvrta ispunjena cvjetovima grma kozje krvi.

Sve su pojeli s velikim tekom.

„Hvala vam što ste mi došli na proslavu”, rekla je Koralina. „Ako je ovo moja proslava.”

„Bilo nam je zadovoljstvo, Koralina Jones”, rekla je krilata djevojčica, grickajući novi cvijet kozje krvi. „Voljeli bismo da možemo nešto učiniti za tebe, da ti zahvalimo i nagradimo te.”

„Da”, složio se dječak musava lica u crvenim baršunastim hlačicama. Uhvatio je Koralininu ruku u svoju. Sad je bila topla.

„Učinila si za nas vrlo plemenito djelo, gospođice”, dodala je visoka djevojčica. Sad su joj usta bila zamrljana sladoledom od čokolade.

„Meni je jednostavno drago što je sve gotovo”, rekla je Koralina.

Je li joj se to samo učinilo ili je preko lica ostale djece na pikniku prešla sjena?

Krilata djevojčica, čiji je dijamem svjetlucao kao zvijezda, nakratko je položila prste na Koralininu nadlanicu. „Gotovo je za *nas*”, rekla je. „Za nas je ovo samo kratki prekid u putovanju. Odavde ćemo se zaputiti u neistražene predjele i nitko živ ne zna što nas tamo čeka...” Zašutjela je.

„Sad slijedi nekakav *ali*, zar ne?” upitala je Koralina. „Točno ga mogu osjetiti. Kao kišni oblak.”

Dječak s njezine lijeve strane pokušao se hrabro osmjehnuti, ali odalo ga je podrhtavanje donje usnice. Ugrizao ju je gornjim zubima i nije ništa rekao. Djevojčica u smeđem šeširiću promeškoljila se od nelagode i rekla: „Da, gospođice.”

„Ali uspjela sam vratiti vas troje”, istaknula je Koralina. „Vratila sam mamu i tatu. Zatvorila sam vrata. I zaključala ih. Što sam još trebala učiniti?”

Dječak je stisnuo Koralininu ruku. Prisjetila se da je i ona njega jednom pokušala tako utješiti, u vrijeme kad je bio tek hladno sjećanje u mraku.

„Dobro, možete li mi dati bar nekakvu naznaku?” upitala je Koralina. „Možete li mi *išta* reći?”

„Gospa se zaklela svojom desnom rukom,” odgovorila je visoka djevojčica, „ali lagala je.”

„M-mojaje guvernanta”, preuzeo je dječak, „običavala reći da nikoga ne snalaze gore nevolje od onih s kojima se može nositi.” Rekao je to sliježući ramenima, kao da ni sam još nije odlučio slaže li se s time ili ne.

„Želimo ti sreću”, dometnula je krilata djevojčica. „Sreću, mudrost i hrabrost – iako si dokazala da sva ta tri blagoslova već posjeduješ, i to u izobilju.”

„Ona te mrzi”, izletjelo je dječaku. „Odavno nije ništa izgubila. Budi mudra. Budi hrabra. Budi lukava.”

„Ali to nije *fer*”, ljutito je rekla Koralina iz sna. „To jednostavno nije fer. Trebalo bi već jednom sve biti gotovo.”

Musavi dječak je ustao i čvrsto zagrlio Koralinu. „Neka ti ovo posluži za utjehu”, šapnuo je. „Živa si. Ti živiš.”

I Koralina vidje da je sunce u njezinu snu zašlo i da na sumračnom nebu trepere zvijezde.

Stojeći na livadi, Koralina je gledala kako se troje djece (dvoje pješice, jedno u letu) udaljava. Hodali su po travi, okupani srebrnom svjetlošću golemog Mjeseca.

Trojka je došla do malenog drvenog mosta na potoku. Zaustavili su se, okrenuli i mahnuli, a Koralina je mahnula njima.

Poslije toga je nastupila tama.

Koralina se probudila u ranim jutarnjim satima, uvjeren da je čula zvukove kretanja, iako nije znala kakve.

Čekala je.

Pred vratima njezine sobe nešto je zašuškalo. Mislila je da je možda riječ o štakoru. Vrata su se zatresla. Koralina je ustala iz kreveta.

„Odlazi”, reče oštro. „Odlazi ili ćeš zažaliti.”

Nastala je stanka i stvor s druge strane vrata otrčao je niz hodnik. Koraci su mu bili nekako čudni i nepravilni, ako su to uopće *bili* koraci. Koralina se počela pitati je li moguće da taj štakor ima nogu viška...

„Nije gotovo, zar ne?” reče u sebi.

Otvorila je sobna vrata. Sivkasto svjetlo koje prethodi zori osvijetlilo je posve pust hodnik. Otišla je do vrata stana, usput bacajući pogled na garderobno zrcalo koje je visjelo na drugom kraju hodnika. Iz zrcala ju je motrilo samo njezino vlastito blijedo lice, pospana i ozbiljna izraza. Iz spavaće sobe njezinih roditelja dopirali su umirujući zvuci tihog hrkanja, ali

vrata su bila zatvorena. Sva vrata na hodniku bila su zatvorena. Trčkaravi stvor, ma što bio, morao je biti negdje u blizini.

Koralina je otvorila ulazna vrata i pogledala u sivo nebo. Pitala se koliko je još vremena preostalo do izlaska sunca i je li njezin san bio istinit, znajući u dubini duše da je odgovor potvrđan. Nešto što je dotad smatrala dijelom sjena ispod otomana u predsoblju odvojilo se od otomana i na dugim bijelim nogama navrat-nanos pojurilo prema vratima stana.

Koralina je užasnuto otvorila usta i maknula se u stranu. Stvor je kuckajući projurio pokraj nje i izjurio iz kuće. Trčao je na prekobrojnim nogama poput raka, bubnjajući i kuckajući u trku.

Sad je znala što je to i za čime traga. U posljednjih nekoliko dana tu je stvar vidjela bezbroj puta, dok je posezala i hvatala, grabila i poslušno ubacivala žohare u usta druge majke. Pet nogu, grimizni nokti, bijela kao kost.

Bila je to desna ruka druge majke.

I tražila je crni ključ.

OceanofPDF.com

Činilo se da se Koralinini roditelji uopće ne sjećaju svog boravka u snježnoj kugli. U svakom slučaju, nisu ga nikad spomenuli, niti ga je Koralina ikad spomenula njima.

Katkad se pitala jesu li ikad primijetili da su izgubili dva dana u stvarnom svijetu i naposljetku zaključila da nisu. Doduše, neki ljudi pomno broje svaki dan i sat, dok drugi uopće ne paze na to. Koralinini roditelji definitivno su pripadali drugoj skupini.

Pripremajući se za počinak te prve večeri koju je opet provodila u svojoj pravoj sobi, Koralina je pod jastuk spremila pikule. Sad se, nakon što je vidjela ruku druge majke, opet vratila u krevet, iako joj nije preostalo mnogo vremena za spavanje. Položila je glavu na jastuk.

Začula je blago pucketanje.

Sjela je i podigla jastuk. Ugledala je krhotine staklenih pikula, slične ljuskama koje se u proljeće često mogu vidjeti u dnu stabala: poput praznih, razbijenih jaja crvendaća ili nekih još osjetljivijih primjeraka, na primjer, jaja palčića.

Sadržaj staklenih kuglica je nestao. Koralina se sjetila kako joj je troje djece mahalo u znak oprostaja, pod mjesecinom, prije prelaska onog srebrnog potoka.

Pomno je skupila sve tanke krhotine i spremila ih u plavu kutijicu u kojoj je nekoć čuvala narukvicu, bakin poklon iz ranog djetinjstva. Narukvicu je odavno izgubila, ali kutijica je još bila tu.

Gospođica Spink i gospođica Forcible vratile su se iz posjeta nećakinji gospođice Spink pa je Koralina otišla na čaj u njihov stan. Bilo je to u ponedjeljak. U srijedu je Koralina trebala opet krenuti u školu: počinjala je sasvim nova školska godina.

Gospođica Forcible je pod svaku cijenu htjela gatati iz čajnih listića u Koralininoj šalici.

„Pa, lutko, čini se da će ti sve uglavnom ići kao po špagici, o loju da i ne govorimo”, izjavi gospođica Forcible.

„Molim?” upita Koralina.

„Sve je za pet”, objasni gospođica Forcible. „Dobro, gotovo sve. Nisam sigurna što je ovo.” Pokazala je na hrpicu čajnih listića koji su se zalijepili za stijenku šalice.

Gospođica Spink zacoktala je jezikom i posegnula za šalicom. „Ma stvarno, Miriam. Daj mi to. Da vidim...”

Trepnula je kroz debele naočale. „Oh, Bože. Ne, nemam pojma što to znači. Izgleda gotovo kao ruka.”

Koralina je pogledala. Hrpica listića doista je donekle sličila ruci koja nešto pokušava uhvatiti.

Škotski terijer Hamish skrivao se ispod stolice gospođice Forcible i nije htio van.

„Mislim da se s nekim potukao”, reče gospođica Spink. „Ima duboku posjeklinu na boku, siroto naše zlato. Poslije podne ga vodimo veterinaru. Da bar znam tko mu je to učinio.”

Koralina je shvatila da će morati nešto poduzeti.

Vrijeme je tijekom tog posljednjeg tjedna praznika bilo predivno. Činilo se kao da im ljeto prije samog svojeg kraja pokušava nadoknaditi prijašnje grozno vrijeme nizom vedrih, lijepih dana.

Ludi starac iz potkrovlja zovnuo je Koralinu kad je vidio da izlazi iz stana gospođice Spink i gospođice Forcible.

„Hej! Zdravo! Ti! Caroline!” zaurlao je preko ograde na stubištu.

„Koralina”, ispravi ga ona. „Kako miševi?”

„Nešto ih je prestrašilo”, požali se starac, češući brk. „Mislim da se u kuću možda uvukla lasica. Mota se uokolo. Čujem je noću. U mojoj bismo joj zemlji postavili klopku, stavili u nju kakav komadić mesa ili kobasice, a kad bi se zvjerka došla pogostiti – tres! – uhvatili bismo je i više nam ne bi dodijavala. Miševi su tako prestrašeni da ne žele ni taknuti svoja majušna glazbala.”

„Mislim da ova zvjerka ne traži meso”, reče Koralina. Dotaknula je crni ključ koji joj je visio oko vrata. Vratila se u stan.

Okupala se, ostavivši ključ oko vrata. Više ga uopće nije skidala.

Već je ležala u krevetu kad je nešto zagreblo po prozoru. Iako je bila na rubu sna, Koralina je ipak ustala iz kreveta i razgrnula zavjese. Bijela ruka grimiznih noktiju skočila je s prozorske daske na odvodnu cijev i nestala s vidika. Na staklu s vanjske strane prozora vidjeli su se duboki urezi.

Koralina je te noći nemirno spavala. Povremeno se budila i razmišljala, planirala, mozgala, a zatim bi opet zaspala, ni sama ne znajući gdje je prestajalo razmišljanje i počinjao san. Jednim uhom neprestano je osluškivala grebe li nešto opet po prozorskom oknu ili vratima sobe.

Ujutro je Koralina rekla majci: „Danas idem na piknik s lutkama. Smijem li posuditi plahu – neku staru, koja ti ne treba, da na njoj serviram hranu?”

„Mislim da nemamo ništa takvo”, reče njezina majka. Otvorila je kuhinjsku ladicu u kojoj su ležale salvete i stolnjaci i počela pretraživati. „Čekaj. Hoće li ti ovo poslužiti?”

Pokazala joj je papirnati stolnjak prošaran crvenim cvjetovima, koji im je ostao nakon jednog piknika od prije nekoliko godina.

„Savršeno”, reče Koralina.

„Nisam znala da se još igraš s lutkama”, primijeti gospođa Jones.

„I ne igram se”, prizna Koralina. „Trebaju mi za mimikriju.”

„Dobro, do ručka se vrati kući”, reče joj majka. „Lijepo se provedi.”

Koralina je u kartonsku kutiju spremila lutke i nekoliko minijturnih plastičnih šalica. Natočila je vodu u vrč.

Izašla je iz kuće i krenula niz cestu, kao da ide u kupovinu. Prije samoposluživanja prešla je ogradu i izbila na pustopoljinu, nastavila po staroj cesti i provukla se ispod živice. Točnije, ispod živice se morala provlačiti dva puta, da ne prolije vodu iz vrča.

Bio je to dug, zaobilazan, kompliciran put, ali bar je bila sigurna da je nitko nije pratio.

Došla je do starog i zapuštenog teniskog igrališta. Produžila je preko igrališta do livade s uzbibanom visokom travom. Našla je daske na rubu livade. Bile su nevjerojatno teške – gotovo preteške za jednu djevojčicu, iako se upinjala iz petnih žila. Na kraju se ipak snašla. Nije imala drugog izbora. Maknula je sve daske u stranu, jednu po jednu, stenjući i znojeći se od napora. Ispod njih ju je dočekaao okrugli otvor u zemlji obrubljen opekom. Mirisao je na vlagu i mrak. Opeke su bile zelenkaste i skliske.

Raširila je stolnjak i oprezno ga položila preko bunara. Po stolnjaku je na svakih dvadesetak centimetara postavila po jednu plastičnu šalicu, pazeći da sve stoje uz rubove bunara, i napunila ih vodom iz vrča.

Pokraj svake je šalice na travu posjela po jednu lutku, nastojeći postići dojam čajanke za lutke. Vraćala se istim putem kojim je i došla, prvo ispod živice, pa prašnom žutom cestom, zaobilazeći trgovine i naposljetku natrag u kuću. Skinula je uzicu s ključem s vrata i počela njime mahati kao da se igra. Pokucala je na vrata stana gospođice Spink i gospođice Forcible.

Vrata joj je otvorila gospođica Spink.

„Zdravo, dušo”, reče ona.

„Neću ući”, objasni Koralina. „Samo sam htjela pitati kako je Hamish.”

Gospođica Spink uzdahne. „Veterinar kaže da je Hamish mala junačina”, reče ona. „Na sreću, posjeklina se nije inficirala. Nije nam jasno kako se to dogodilo. Veterinar misli da je kriva neka životinja, ali ne zna koja. Gospodin Bobo misli da je riječ o lasici.”

„Gospodin Bobo?”

„Stanar iz potkrovlja. Gospodin Bobo. Vjerujem da dolazi iz ugledne cirkuske obitelji. On ti je Rumunj, ili Slovenac, ili Livonac ili iz neke slične zemlje. Bože mi pomози, ali više ih uopće nisam u stanju upamtiti.”

Koralina shvati da joj nikad nije palo na pamet da ljudi starac iz potkrovlja ima ime. Da je znala za ime ‘gospodin Bobo’, izgovarala bi ga kad god bi joj se pružila prilika. Koliko često čovjek ima priliku naglas izgovarati ime kao što je ‘gospodin Bobo’?

„Oh”, reče Koralina gospođici Spink. „Gospodin Bobo. Tako. Dobro,” reče sad malo glasnije, „odoh se ja igrati s lutkama tamo blizu starog teniskog igrališta, iza kuće.”

„Baš lijepo, dušo”, pohvali je gospođica Spink. Dodala je povjerljivim tonom: „Pazi na stari bunar. Gospodin Lovat, koji je ovdje živio prije tvog rođenja, govorio je da je dubok najmanje osamsto metara.”

Koralina se ponadala da ruka nije čula tu posljednju primjedbu i promijenila je temu. „Ovaj ključ?” glasno će ona. „Ma to je samo nekakav stari ključ iz našeg stana. Treba mi za igranje, pa ga zato nosim uokolo na komadu uzice. Doviđenja.”

„Neobičnog li djeteta”, pomislila je gospođica Spink zatvarajući vrata.

Koralina je šetala livadom u smjeru starog teniskog igrališta, mašući usput crnim ključem na uzici.

Nekoliko joj se puta učinilo da je u šikari ugledala neku stvar boje kosti, koja je održavala korak s njom na odmaku od desetak metara.

Pokušala je zvižducati, ali nije joj išlo. Umjesto toga je naglas zapjevala pjesmu koju je za nju smislio njezin tata dok je još bila beba. Ta ju je pjesma uvijek uspijevala nasmijati, a glasila je ovako:

*Oh... moja mala vještičice
Jako si mi draga
Pa ti dajem zdjele s kašom
I zdjele sa sladoledom.*

*Dajem ti mnogo poljubaca
I još više zagrljaja,
Ali nikad ne dajem ti sendviče
S namazom od kukaca.*

Tu je pjesmu pjevala dok je šetkala kroz šumarak i glas joj gotovo uopće nije zadrhtao.

Čajanku za lutke zatekla je u istom stanju u kojem ju je i ostavila. Bilo joj je drago što nema vjetra, jer sve je još bilo na svom mjestu i svaka je vodom ispunjena plastična šalica pritiskala stolnjak baš kao što je planirala. Odahnula je.

Sad je slijedio najteži dio plana.

„Zdravo, lutke”, reče ona vedro. „Vrijeme je za čaj!”

Približila se papirnatom stolnjaku. „Donijela sam onaj ključ koji nam donosi sreću”, obavijesti ona lutke. „Da piknik dobro prođe.”

Sagnula se što je mogla opreznije i nježno položila ključ na stolnjak. Još nije ispustila uzicu iz ruke. Nije se usuđivala disati. Nadala se da će šalice s vodom koje je postavila po rubovima bunara zadržati stolnjak na mjestu i izdržati težinu ključa bez rušenja u bunar.

Ključ je ležao nasred papirnato stolnjaka za piknik. Koralina je pustila uzicu i povukla se. Sad je sve ovisilo o ruci.

Obratila se lutkama.

„Tko želi krišku torte od trešanja?” upita ona. „Ivančica? Ružica? Dunja?” Svakoj je lutki poslužila krišku nevidljive torte na nevidljivom tanjuru, usput veselo čavrljajući.

Krajičkom oka ugledala je kako nešto bijelo poput kosti trči od debla do debla, prilazeći joj sve bliže. Prisilila se da ne gleda u tom smjeru.

„Ivančice!” reče Koralina. „Baš si zločesta! Ispala ti je torta! Sad moram sve raditi iz početka i narezati ti novu krišku!” Zaobišla je stolnjak i zaustavila se preko puta mjesta kamo se uputila ruka. Pretvarala se da skuplja palu tortu i da Ivančici reže novu krišku.

Ruka je uz ciktanje krenula u mahniti juriš. Trčeći na višcima prstiju, probila se kroz visoku travu i skočila na obližnji panj. Tamo je na trenutak zastala, kao rak koji njuši zrak, te potom u jednom slavodobitnom skoku praćenom kuckanjem noktiju sletjela u samo središte papirnato stolnjaka.

Za Koralinu, vrijeme se rastegnulo unedogled. Bijeli prsti ovili su se oko crnog ključa...

Plastične šalice su se prevrnule od težine ruke i siline njezina doskoka, a papirnati stolnjak, ključ i desna ruka druge majke pali su u tamni bunar.

Koralina je prigušenim glasom polako brojila. Već je bila na broju četrdeset kad je iz dubina napokon dopro zvuk potmulog pljuska.

Netko joj je jednom rekao da se iz dna rudarskog okna čak i usred bijela dana vide noćno nebo i zvijezde. Koralina se pitala vidi li ruka zvijezde sa svojeg novog položaja.

Vratila je teške daske na otvor bunara, pokrivajući ga što je mogla pažljivije. Nije htjela da išta upadne u nj. Nije htjela da iz njega išta izađe. Lutke i šalice pospremila je u kartonsku kutiju u kojoj ih je i donijela. Dok je pospremla, krajičkom oka je nešto primijetila. Kad se uspravila, vidjela je da joj kočopernim korakom prilazi crni mačak. Vrh visoko uzdignutog repa savio je u znak upitnika. Bio joj je to prvi susret s njim u posljednjih nekoliko dana, još od njihova zajedničkog povratka iz stana druge majke.

Mačak je došao do nje i skočio na daske koje su pokrivala bunar. Zatim joj je polako namignuo.

Doskočio je na visoku travu ispred nje i izvrnuo se na leđa, meškoljeći se od zadovoljstva.

Koralina je počevala i pošakljala meko krzno na njegovu truhu, a mačak je sretno preo. Kad mu je to dodijalo, opet se osovio na noge i otišao u smjeru teniskog igrališta. U svjetlosti podnevnog sunca izgledao je kao minijatura noć na četiri noge.

Koralina se vratila u kuću.

Gospodin Bobo čekao ju je na kolnom prilazu. Potapšao ju je po ramenu.

„Miševi mi kažu da je sad sve u redu”, reče on. „Kažu da si nas sve spasila, Caroline.”

„Koralina, gospodine Bobo”, ispravi ga Koralina. „Ne Caroline. *Koralina.*”

„Koralina”, izgovori gospodin Bobo, ponavljajući njezino ime s divljenjem i poštovanjem. „U redu, Koralina. Miševi kažu da ti moram poručiti da ćeš im ti biti prva gledateljica kad budu spremni za javnu izvedbu. Svirat će *humpa-cumpa* i *ta-dam*, i plesat će, i izvest će tisuću trikova. Eto, to ti oni poručuju.”

„To bih jako voljela vidjeti”, odvrati Koralina. „Kad budu spremni.”

Pokucala je na vrata gospođice Spink i gospođice Forcible. Otvorila joj je gospođica Spink i Koralina je ušla u njihov salon. Kutiju s lutkama je odložila na pod. Zavukla je ruku u džep i iz njega izvukla kamen s rupom u sredini.

„Izvolite”, reče. „Više mi nije potreban. Jako sam vam zahvalna. Mislim da mi je spasio život, a nekim je ljudima spasio smrt.”

Obje ih je čvrsto zagrlila, unatoč tome što je jedva uspjela rukama obuhvatiti gospođicu Spink, i što je gospođica Forcible zaudarala po sirovom češnjaku koji je baš bila kosala. Uzela je kutiju s lutkama i otišla.

„Neobičnog li djeteta”, ustvrđi gospođica Spink. Nitko je nije tako zagrlio još otkako se povukla sa scene.

Nakon što se te noći okupala i oprala zube, Koralina je ležala u krevetu i otvorenih očiju zurila u strop.

Vani je bilo toplo, a kako ruke više nije bilo, širom je otvorila prozor. Zatražila je od oca da ne navuče zavjese do kraja.

Na stolicu je pažljivo posložila novu školsku odjeću, da je može odjenuti čim se probudi.

Koralina je večer uoči nove školske godine obično bila zabrinuta i nervozna. Ali sad je znala da je u školi ništa više ne može preplašiti.

Činilo joj se da u noćnom zraku čuje milozvučnu glazbu; glazbu kakva se može svirati samo na najsitnijim srebrnim trombonima, trubama i fagotima, na *piccolo* flautama i tubama tako osjetljivima i majušnima da njihove tipke mogu pritiskati samo sićušni ružičasti prstići bijelih miševa.

Koralina je zamislila da je opet u svom snu i da sjedi s dvjema djevojčicama i jednim dječakom ispod hrasta na livadi. Nasmiješila se.

Kad su se pojavile prve zvijezde, napokon si je dopustila da utone u san. Iz potkrovlja se u topli noćni zrak izlivala nježna glazba mišjeg cirkusa, javljajući svijetu da se ljeto primaklo kraju.

OceanofPDF.com

Napomene

[1] Grojer je punomasni tvrdi sir velike topivosti, nazvan po švicarskom mjestu Gruyere.

[2] Lik iz drame „Mletački trgovac”, Williama Shakespearea.

[3] Lik iz drame „Hamlet”, W. Shakespearea.

[4] Virusno oboljenje koje se manifestira osipom oko pojasa, ali koji se može pojaviti i na drugim dijelovima tijela.

[5] Lik iz komedije *Veseli duh*, Noela Cowarda.

[6] Lik iz komedije *Važno je zvati se Ernest*, Oscara Wildea.

[Z] Zbog praznovjerja da izgovaranje naslova Shakespeareove drame „Macbeth” donosi nesreću, u kazališnim krugovima često se koristi sintagma ‘škotska drama’.

[8] Citat iz drame „Macbeth”, Williama Shakespearea

[9] Citat iz „Romea i Julije”, W. Shakespearea

[10] Citat iz „Romea i Julije”, W. Shakespearea

OceanofPDF.com